

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen: celo leto naprej K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejeman: celo leto naprej K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5:50
na mesec 1:50

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo) telefon št. 34.

Izba za vsak dan s svojo izvedbo modela in praznike.

Inserati veljajo: petostopna petletna vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati t. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko: celo leto skupaj naprej K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6:50
na mesec 2:30

za Nemčijo: celo leto naprej K 30—
pol leta 15—
četrt leta 7:50
na mesec 2:50

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakca.
Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Svetovna vojna.

Izpad junaške posadke iz Przemyśla. — Za nas uspešni boji ob Uzsoku in Konieczni. — 1070 Rusov vjetih. — Zavrtnjeni francoski napadi v Champagni in v Argonih. — Obstreljevanje Soissons. — Nemški letalci so obstreljevali Pariz in Compiègne. — Odbiti ruski navalni na Poljskem. — Tri oklopnice potopljene v Dardanelah.

SRDITI BOJI MED GORSKIMA PRELAZOMA UZSOK IN KONIECZNA. — ODBITI RUSKI NAVALI PRI SMOLNIKU IN ALSPAGONYJU. — 1070 RUSOV VJETIH.

Dunaj, 21. marca. (Kor. urad.) Uradno razglajajo dne 21. marca opoldne:

V Karpatih so se včeraj vneli na fronti med gorskima prelazoma Uzsok in Konieczna luti boji. Že v noči dne 20. marca so poskušali sovražni oddelki z nepričakovanim navalom zavzeti posamna naša oporišča. Z velikimi izgubami so bili povsod zavrtnjeni. V jutranjih urah so se ruski napadi ponovili v celem obsegu. Boji, ki so se razvili, so trajali v nekaterih odsekih ves dan. Do večera smo odbili vse ruske čete, ki so prodirale na Sanu, pri Smolniku in Alspagonyju. Vjetih smo 1070 mož.

Na ostalih frontah se ni prigodilo ničesar bistvenega.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

PRI NADWORN SO NAŠE ČETE ODBILE RUSKI NAPAD. — IZPAD JUNAŠKE POSADKE IZ PRZEMYSLA.

Dunaj, 20. marca. (Kor. urad.) Uradno razglajajo dne 20. marca:

Na karpatski fronti se niso prigodili nobeni posebni dogodki.

V nekaterih odsekih so se vršili živahni topovski boji.

Severo - zapadno od Nadworne smo krvavo odbili lahek napad več ruskih bataljonov, ki so se približali na sto korakov do naših pozicij.

Na ostalih delih bojne fronte v jugo - vzhodni Galiciji vlada razmeroma mir.

V Poljski in v zapadni Galiciji se ni ničesar prigodilo.

Hrabra posadka v Przemyślu je napravila včeraj po dolgem času izpad. Topot v vzhodni smeri. Zadel je na močne sovražne čete ter se po večurnem boju umaknila za utrdbeno črto.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

RUSI V MEMELU.

Berolin, 21. marca. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan, 20. marca

Vzhodno bojišče:

Na vzhodni fronti je dan potekel razmeroma mirno.

Rusi so zasedli Memel.

Vrhovno armadno vodstvo.

ZAVRNJENI RUSKI NAVALI V POLJSKI. — 600 RUSOV VJETIH.

Berolin, 21. marca. (Kor. urad.) Wolffov urad javlja:

Veliki glavni stan, 21. marca.

Vzhodno bojišče:

Med Omulewom in Orzycem smo odbili ruski napad, pri čemer smo vjetih 2 častnika in 600 mož.

Dva ruska nočna napada na Jednorosec sta se razbila v našem ognju.

Vrhovno armadno vodstvo.

Nadvojvoda Karel Štefan in njegova sinova na bojišču.

Dunaj, 21. marca 1915. (Kor. urad.) Nadvojvoda Karel Štefan in njegova dva sinova, Leo Karel in Viljem sta sredi odpotovala na severno bojišče.

Važna posvetovanja v ruskem glavnem stanu.

Poroča se, da se nahaja ruski car zopet v glavnem stanu. Tam se muči tudi zunanji minister Sazonov. Pred par dnevi sta odpotovala v glavni stan še ministrski predsednik Goremykin in francoski veleposlanik Paleologue. Vsi se očividno važna posvetovanja.

BOJI V KARPATIH.

Poročevalec budimpeštanskega lista »Pesti Hirlap«, ki se muči na zapadnem krilu naše armade v Karpatih, poroča, da so Rusi v zadnjih bojih izgubili mnogo terena. Rusi so se morali na več krajih umakniti, tako da se ruske pozicije pri Dukli in zahodno od tega prelaza ne nahajajo več na ogrskih tleh. Vzhodno od Dukle imajo Rusi zaseden še ozek del ogrske zemlje. Prelaz pri Dukli, ki so ga nekaj časa naši branili le z manjšimi četami, je sedaj izpremenjen v nezavestno trdnjavo ter se tu ni več bati ruskega prodiranja.

PRZEMYSL.

Dolgo že uradni komunikacije ni govoril o Przemyślu. V prvi vrsti je bilo temu pač vzrok dejstvo, da se pri Przemyślu niso vršili posebno pomembni boji. Očividno so se Rusi okrog trdnjave zarili v zakope ter čakajo, da bi opravila lakota delo, ki ga sami niso mogli izvršiti. Izpočetka so Rusi pač pogosto napadali naše utrdbe, kmalu pa so spoznali, da

na ta način ne morejo doseči uspeha, marveč da le zaman pošiljajo četo za četo v klavnico. Spoznali so, da trdnjave z naskokom ne morejo zavzeti, zato so sklenili, počakati, da bi zmanjkalo živeža. Tudi v tem so se vračunali. Trdnjava je bila mnogo bolj založena z živilo, kakor so mislili. Čakali so mesece in mesece ter zdaj pa zdaj poskusili manjše naskoke, da bi se prepričali, koliko je že vplivala lakota na odporno silo braniteljev. Vedno iznova so se morali prepričati, da odpornost braniteljev še ni nič popustila. Vedno so se vračali s to izkušnjo in s krvavimi izgubami v svoje zakope. Vodstvo oblegovalne armade je končno sklenilo, da obda trdnjavo z železnim obročem in svojih čet ne žrtvuje zaman. Medtem so se pričeli hudi boji v Karpatih. Rusi so bili primorani, jemati čete od oblegovalne fronte. V interesu naše vojske v Karpatih je bilo, da se Rusi preveč ne ojačijo. Zato je začela oblegana posadka izpadati iz Przemyśla, da opozori Rusi, da od oblegovalne armade ne smejo jemati vojaštva, če nočejo doživeti neljubega presenetja. Branitelji Przemyśla so dosegli svoj namen. Rusi so bili prisiljeni, jemati za boje v Karpatih in v vzhodni Galiciji moštvo iz drugih rezerv. Naravno je, da posadka iz Przemyśla ni mogla imeti nikdar namena, prebiti se skozi ruski obroč, ker je mogla mnogo več koristiti, če je ostala v trdnjavi in Ruse le neprestano vznemirjala.

Včerajšnje uradno poročilo pa govori o večjem izpadu v vzhodni smeri, torej proti Medyki. Gotovo tudi ta izpad ni imel drugega namena, kakor zadnji veliki izpad sredi decembra, ko je bila naša armada po bitki pri Limanovi v ofenzivi.

Rusi imajo okrog Przemyśla zbranih kakih 150.000 mož. Zato je bilo tudi jasno, da se naši ne bodo morda prebili skozi ruski železni obroč in so se morali umakniti zopet za utrdbene črte.

Iz Petrograda poročajo nadalje uradno: Trdnjavska artiljerija v Przemyślu bruha dan na dan več kakor tisoč krogel na naše oblegovalne čete, vsled česar imajo te vedno izgube.

BOJI PRI ČRNOVICAH.

V okolici Črnovic je slišati še vedno grmenje topov. Zdi se, da se je razvil tam predvsem artiljerijski boj. Ruska artiljerija se je skušala približati pozicijam naše artiljerije, kar se ji pa ni posrečilo. Samo ponosi si upa ruska pehota prodirati proti našim pozicijam, vsi ti poskusi pa so ostali doslej brezuspešni.

Naša vojaška uprava na Poljskem.

Dunaj, 20. marca. (Kor. urad.) »Politische Korrespondenz« poroča: Tu in inozemski listi so priobčili pred kratkim besedilo neke dozdevno v ruskem, poljskem in nemškem jeziku objavljene proklamacije glede uvedbe avstro - ogrske uprave v gotovih okrožjih Ruske Poljske.

K temu se pripominja z merodajne strani, da ima dotična proklamacija faktično sledeče besedilo, toda le v poljskem in nemškem jeziku:

»V imenu Njegovega Veličanstva cesarja! Od c. kr. armade ruskemu gospodstvu in kraljestvu Poljskem odvzeto ozemlje prehaja v avstrijsko upravo. Pravica in dobrohotnost bosta vladala v okrožjih in gubernijah. Upravo okrožja Piotrkow, h kateremu spadajo sedaj tudi občine okrožja Lask, ki so imenovane v proklamaciji, vodi c. kr. vojno poveljstvo v Piotrkow. Upravo okrožja Nowi Radomsk, pod katero spadajo navedene občine czenstochowskega in wielonskega okrožja vodi c. kr. vojno poveljstvo v Nowem Radomsku. — Vse dosedanje temeljne pravice privatnih oseb, vsi pravni principi, ki so veljali dosedaj, ostanejo v veljavi tudi vnaprej, če ne bi važni vzroki Njegovega Veličanstva zahtevali izprememb.

Vsled vladajočega vojnega stanja se iz posameznih okrožij v interesu armade in prebivalstva ne smejo izvažati sledeči predmeti: žito, krompir, seno, slama, kože, petrolej, vsa živila, klavna živila, konji in vse potrebščine armade. Voditelji uprave se trudijo, da olajšajo vojno za civilno prebivalstvo.

Bodite si svesti tega in sodelujte z dobro voljo!

Piotrkow, v februarju 1915.

C. kr. armadno poveljstvo.

LISTEK.

Amerikanka.

Francoski spisal Pierre de Coulevain.

(Dalje.)

Annie je zbežala, da se dvakrat zaklene v svoji sobi. Vojvodinja jo je brezobzirno postavila tik pred steno; morala je torej stvar premisliti. Ljubila je markijo. Da. In njena duša je bila že tako dobro osvojena, da se v nji ni pojavilo niti kako presenečenje, niti kak odpor. Tudi sama ga je ljubila. O, kako srečna, kako ponosna je bila ob tej misli. Preboga naj je zanj! Srce se je krčilo deklici. Pri njegovem francoskem značaju se utegne markija polastiti kaka pretirana rahločutnost in rajši odpotuje v Afriko, kakor da jo zaprosi v zakon. »Ne pustite, da odpotuje,« je rekla gospa de Blanzac; »smrtno bi vam bilo žal, tako, da uregnete ostati stara devica.« Tedaj ste se Annie hipoma prikazali pred očmi njeni teti Villars. »Bog me obvaruj take usode!« si je rekla. Toda, kako naj ga zadrži? Sama se mu vendar ne more ponuditi. Ah, dovesti Amerikanca do zaželjenega cilja, bila bi ji igrača, toda njega! Končno, poskusiti bode treba. . . . Zares čudno

naključje bi bilo, če bi poročila potomca gospoda de Blonay, katerega slika je napravila nanjo tako mogočen vtis. Celo v romanu bi se taka prigodba zdela neverjetna. Samo v Evropi se more kaj tako izvanrednega zgoditi. . . . Hudoben nasmej je zagiral okoli ustnice gospodične Villars. Klara, ki si je domišljevala, da gospod d' Anguilhon ljubi vojvodinjo in ki je tako vestno nadzirala grofa de Challans! . . . Za hip se je spomnila Franka in ta spomin jo je spravil v nekako zadrego. Ubogi Frank! Kako bo žaloval! Seveda bo prepričan, da se je vjela v eno tistih glasovitih pasti za bogate neveste. Ponosno je dvignila glavo. Past! Gospod d' Anguilhon ni niti intrigant niti srečolovec! Ni ga v faubourgu Saint-Germain odličnejšega moža. Mirnim srcem je mogla v Ameriki pokazati tega moža - tujca. Kako jo bodo zavidali zanj! . . . Naenkrat je Annie šinilo v glavo, da se vojvodinja morda ne bode menila za njeno prepoved in da markiju res »malo namigne«. Ta misel jo je močno vznemirjala. Slednjič si je dejala: »Naj se zgodi kar hoče, samo da ne odpotuje.«

XVII.

Trditelj Kristijane, da se je gospodična Villars markiju zdela preboga, ni bila nikaka izmišljotina. Že nekaj dni je silila vanj, naj razkrije Annie svojo ljubezen. Čutil je tudi sam, da mu ni treba drugega, kakor

govoriti, pa se uresniči njegov sen: toda ponos, spodobnost in samoljubnost so mu zapirali usta. Ne, ni si mislil, da mu bode tako mučno, sprejeti bogastvo iz rok žene. Čut, da poleg mlade Amerikanke vsled svojega uboštva ne bode prišel do jednake veljave, ga je globoko poniževal in misel, da ji mora, predno se poroči, pojasniti polom svoje hiše, je pekla njegovo samoljubje. Dogovor z gospo de Lène je občutil sedaj kot sramoto, ki je zastrupljala njegovo zmagoslavje zavest. Kadar je srečal Annie oči polne zaupanja in občudovanja, se ga je polastil neprijeten občutek in obžaloval je, da ni tisti brezhibni gentleman, za kakešnega ga je ona imela. Vrh tega je bil Jacques odličnega rodu, rodu, ki je ljubil nevarnost in slavo. Heroizem, lasten njegovi naravi, je od časa do časa živo zagorel. Dasi je dvoril gospodični Villars, tedaj vendar ni mogel popolnoma opustiti misli na nameravano ekspedicijo. Če je v časopisu našel na besedo Afrika, je imel mučen občutek sramote in kesanja. Gnalo ga je, da se odpove Annie, da se poda v smrtno nevarnost, zavojuje novih dežela domovini in pomnoži svojo dedščino s slavo. Vse te skušnjave so bile sicer le mimoidoče, motile so ga pa dovolj, da je odlašal prositi Annie za roko. Tedaj je Jacques zvedel o prihodu kapitana Richard v Pariz. Vračaje se iz Bluette, kjer je zaznal za poset gospo-

dične Villars, pa je našel doma sporočilo vojvodinje z nedvomnim poveljem: kakor da mu Previdnost hoče zadati še zadnje sunke z ostrogami, da ga povede na pot, po kateri mu je bilo hoditi.

Naslednji dan se Jacques ni pokazal niti v Deauvillu niti v Trouvillu. Obedoval je v Bluette in celi popoldan prebil pri svoji materi. Povrnil se je v Roches - Noires na večer, da se preobleče za večerjo, okoli devete ure pa se je podal v vilo Chilhac s trdnim sklepom, da spregovori z gospodično Villars odločilno besedo.

Annie, ki markija celi dan ni videla, je bila prepričana, da pride na večer. Pričakovala ga je s tresočo dušo tako, da je bila gluha za vse, kar se je govorilo v njeni bližini. Ko ga je zagledala, mu je njeno radosti utripljajoče srce pohitelo nasproti. Ni mogla z njim govoriti, a pogumno mu je zrla v oči, kakor da ga pozivlje, naj bere v njeni duši. Jacques je opazil njeno vznemirjenost in razumel, da je pripravljena poslušati ga.

Nikdar se mu Annie še ni zdela tako ljubka, tako mlada. Imela je obleko iz belega muselina, gosto nagačeno in s klekljanimi čipkami obrojeno; okoli vitkega telesa je bil položen širok svilnat pas; njen vrat so krasili mali biseri in na prsi si je pripela šopek rož.

Kakor vsak večer se je tudi tedaj zbralo pri gospe Villars več sedov in prijateljev. Bilo je zelo vro-

če, steklena vrata v salonu so bila široko odprta in čaj so servirali na verandi. Grof de Challans je ob glasovirju pel veselo pesem in Klara mu je obračala note.

Čez nekaj minut je marki brez večjih težav odvedel gospodično Villars, zakaj oba sta postala jako spretna v malih manevrih, brez katerih bi se ne mogla videti na samem.

Iz vile Chilhac se ni videlo do morja. Moral si iti na teraso, katero je od parka ločila skupina dreves in brezovo grmičje. Do tja ste vodili nekoliko na vkreber dve stezi. Tu je Jacques nameraval razkriti Annie svojo ljubezen.

— Kako dobro je pogodila gospa de Blanzac, da vas je popeljala v Bluette, je pričel Jacques, da jo pripravi. Osvojili ste mojega strica; moja mati in teta pravite, da ste podobni gospe de Keradieuvi. To je priznanje, zakaj, zelo jo ljubite.

— Vaša gospa mama je bila zelo ljubezniva z menoj. Da sem vnaprej vedela, da jo srečam, bi se bila bala.

— Bala? Zakaj, za boga?

— Domišljevala sem si, da mora biti zelo ponosna in zelo stroga.

— Pa vendar niste prišli, upam, do te sodbe po njenem sinu?

— Pač, zakaj, vi ste za mladega moža dokaj strogi in na avtoriteti vam je, pa ne ravno preveč, je odvrnila Annie smeje.

(Dalje prihodnje.)

Proti židom v Galiciji.

Iz Petrograda poročajo, da je izdal generalni gubernator Galicije, grof Bobrinski, dne 26. februarja tole odredbo:

Vsled ukazov vrhovnega poveljnika armad na južno - zahodni fronti, določa vojaški gubernator Galicije z ozirom na voluntnost Židov, ki se je v zadnjem času razširilo, na podlagi točk 1., 2. in 3. zakona glede krajev, ki so proglašeni kot v vojnem stanju se nahajajoči, to - le:

1. Osebam židovske narodnosti je prepovedano, prestopiti gališke meje.

2. Židom je prepovedano, potovati iz okrožja v okrožje.

3. Kdor se pregreši zoper te odredbe, tega zadene kazen do 3000 rubljev ali zapor do 3 mesecev.

Izvedli bodo to odredbo mestni glavar Ivovski, gubernator v Galiciji in šefi onih okrožij, ki ne spadajo v področje gubernije.

Statistika s Poljskega in iz Galicije.

Statistični podatki pisatelja Sienkiewicza in pianista Paderewskega pri poljskem pomonem komiteju prinašajo te-le številke.

Na Poljskem je nad 200 mest in trgov ter kakih 9000 kmetijskih občin uničenih. Škode je za 3 milijarde kron. Kakih 5000 vasi je do tal uničenih, mnogo tovarov in posestev je razdejanih. Nad 1000 cerkva je razrušenih, skoraj ravno toliko je poškodovanih. Silne mnoine žita in živil so bile rekvirirane ali uničene. En milijon konj in 2 milijona živine je bilo rekviriranih ali je počepalo vsled pomanjkanja krme. Zemlja je razrita od strelskih jarkov in okopov. Vsa kmetijska produkcija, ki znaša na leto 2 1/2 milijona kron, je uničena ker manjka semen, živine, ljudi in poljedelskih strojev. Na milijone ljudi živi v bedi. Industrija, ki je vrgla na leto po 2 milijardi, je za nedoločen čas uničena; 400.000 delavcev je brez kruha.

V Galiciji je vojna posebno hudo zadela kakih 100 mest in trgov ter kakih 6000 vasi. Škode je samo na poslopih skoraj 2 milijardi kron. Nad 2500 vasi je popolnoma uničenih. Gospodarstvu je bilo odtegnjenih ali pa uničenih 800.000 konj in polgred milijon živine ter vsa zaloga žita in živil. Poljedelstvo je vrglo doslej eno milijardo, sedaj je za dolgo uničeno. Industrija, ki je doslej dajala na leto pol milijarde, je popolnoma prenehala; 100.000 delavcev je brez kruha. Kakih 700 cerkva je popolnoma ali deloma razdejanih. Približno en milijon prebivalcev, med njimi 40.000 železničarjev je pregnanih iz dežele.

Iz Rusije.

Iz Petrograda poročajo: »Ruskoje Slovo« poroča, da je v bližini postaje Bajkal zadel neki tovorni vlak v vojaški vlak. Pri nesreči so bili razbiti 4 vozovi, mrtvih je bilo 230 vojakov 26, pešpolka. — »Kazanski Telegram« poroča, da so prišli v Kazanu na sled veliki goljufiji pri naborih. Na naborih so mnogo zdravil oseb spoznali za vojno nesposobne. Mnogo zdravnikov je bilo aretiranih. — V Petrogradu so odkrili politično zaroto. Pri orožniškem polkovniku v p. Mjesosevu se je vršila hišna preiskava, pri čemer so zaplenili več zabojev dokumentov in spisov ter so bili polkovnik in še 26 oseb aretiranih. Tudi ogrski Slovaki dr. Dušan Makovicky, znan tolstojanec, je bil aretiran. — Kljub strogi prepovedi prodaje alkohola so imeli v Varšavi liferanti špirituoze in žganja živahno trgovino in sicer s potvorbami pripravih bolnic. Več teh trgovcev in nekaj uradnikov je bilo aretiranih. — Iz Moskve se poroča, da vlada v tamošnjih trgovinah s čajem občutno pomanjkanje čaja. Zaloga čaja je v mesecu januarju 1914 znašala še 158.000 zabojev, v januarju 1915 pa samo še 16.000 zabojev. Nekaj ga je bilo že predanega, tako da zadošča zaloga k večjemu še za 4 do 6 tednov. V Vladivostoku je pripravljena še velika zaloga zabojev s čajem, a je zaradi pomanjkanja železniških voz ne morejo odpeljati.

NEMŠKI USPEHI V CHAMPAGNI IN V VOGELI. — NEMŠKI LETALCI SO BOMBARDIRALI PARIZ IN CHAMPAGNE.

Berlin, 21. marca. (Kor. urad.) Wolffov urad javlja:

Veliki glavni stan, 21. marca.

Zapadno bojišče:

Jugovzhodno od Yperna smo s strelji spravili na tla neki angleški aeroplan ter vjeli pilote.

Dva francoska poskusa, nam zopet odvzeti pozicijo na južnem robu Loretske višine, ki smo jo osvojili dne 16. marca, sta se ponesrečila. — Na katedrali v Soissons, ki je nosila ženevsko zastavo Rdečega križa,

sino odkrili francosko opazovališče, je obstreljevali in odstranili.

V Champagni, severno od Beau Sejoura, so naše čete uspešno pomaknile naprej svoje jarke ter osvojile več francoskih okopov.

Pri tem so vjele 1 častnika in 299 neranjenih Francozov.

Pozicijo na Reichsackerkopfu, ki sta jo hrabro branila dva bataliona alpskih lovcev, smo včeraj popoldne v naskoku zavzeli. Sovražnik je imel težke izgube in je ostavil v naših rokah 3 častnike, 250 mož, 3 strojne puške in enega metalca min.

Francoske protinapade smo odbili.

Da svoj odgovor na zlodejstva francoskih letalcev na odprto alpsko mesto Schlettstadt še bolj poudarimo, so naše zračne ladje vrgle danes ponoči nekaj težkih bomb na trdnjavo Pariz in na železniško križišče Compiegne.

Vrhovno armadno vodstvo.

FRANCOSKI NAPADI V ARGONNIH IN V VOGELI ODBITI.

Berlin, 20. marca. (Kor. urad.) Wolffov urad javlja:

Veliki glavni stan, 20. marca.

Zapadno bojišče:

Na cesti Wytschaete - Ypern pri St. Eloijsu smo odvzeli Angležem skupino hiš.

Na južnem obronku Loretske višine smo izčistili zatočišče, v katerem so se še držali Francozje.

V Champagni je potekel dan v splošnem miru. Ob zori so naše čete zavzele nekaj francoskih jarkov, severno od Beau Sejoura.

S težkimi izgubami za sovražnika smo odbili francoske delne napade, severno od Verduna v dolini Woewre in na vzhodnem robu višine ob Masi pri Combra.

Proti našim pozicijam na Reichsackerkopfu in Hartmannswellerkopfu, so izvršili Francozi več navalov, ki pa so se že v pričetku z znatnimi izgubami razbili v našem ognju.

Vrhovno armadno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Berlin, 21. marca. Francosko uradno poročilo z dne 19. t. m. popoldan se glasi:

V Notre Dame de Lorette smo osvojili sovražne jarke, ki vežejo od nas zasedeni grič z vasjo Ablain.

V Argonih smo napredovali med Bolante in Four de Paris po ljutem boju za kakih 100 m. V gozdu pri Consenvoy smo odbili preteklo noč nemški napad.

V Eparges smo osvojili vzhodni del pozicij, ki jih je držal sovražnik že od prejšnjega meseca. Tekom včerajšnjega dne smo odbili dva napada, ponoči pa eden napad.

Komuniké, izdan ob 11. uri ponoči pravi: Dan je potekel povečini precej mirno. V dolini reke Aisne živahen artiljerijski boj. V Champagni je izvršil sovražnik pred višino 196 ljut protinapad; bil pa je odbit. Imel je velike izgube.

S FRANCOSKEGA BOJIŠČA.

Iz Metz poročajo, da je saški kralj včeraj dospel v Metz ter inspiciiral tamošnje saške čete.

V četrtek so pripluli angleški letalci nad večbališče pri Mühlhausnu. Tamošnje obrambne postaje so začele streljati ter letalce pregnale v smeri na Altkirch, kjer so letalci metalci več bomb, ki pa niso napravile nobene škode.

Glasom oficijalnega angleškega zveznika iz dne 14. marca so izgubili Angleži samo ta dan 54 častnikov mrtvih in 61 ranjenih, 4 častnike pogrešajo.

V Argonih po francoskem poročilu.

Stuttgart, 21. marca. (Kor. urad.) Poveljujoči general v Argonih je izdal na württenberške čete, ki se bojujejo pri Vanquellois proti francoski premoči to-le dnevno povelje. Povelji sem vam težko in važno nalogo. Za seboj imate več vročih bojnih dni, v katerih je marsikateri vojak žrtvoval najvišjemu vojnemu gospodu in domovini vse. Jutri ali pojutrišnjem bode zopet lahko pokazali svoj neustrašni pogum. Vem, kaj se pravi po več ur vztrajati v najhujšem artiljerijskem ognju, toda kri vaših tovarišev ni bila prelita zastonj. V boju od 28. februarja do danes, 6. marca je vaš odprter in protinapad, podpiran od artiljerije, uničil moč sedmih sovražnih polkov, ki so, kakor trde vjetniki, za nadaljne napade nesposobni. Hvalo in popolno priznanje sem dolžan vašemu delu.

Bitka v Champagni.

Berlin, 20. marca. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: V tujini se razširja s francoske strani poročilo, da v pozimski bitki v Champagni ni šlo za

kak poskus predreti fronto, ampak le za to, da se razbremenijo Rusi. S tem so Rusi skušali seveda zakriti neuspeh in metati istočasno zavezniku peska v oči. Dalje je jasno, da boji, ki so se pričeli v Champagni dne 16. februarja, niso mogli razbremeniti ruskih čet, ki so bile tega dne že obkoljene v Mazurskih gozdih. Tudi so prišla Nemcem v roke povelja, ki četam direktno zapovedujejo, da naj poizkusijo predreti fronto. Angleški višji poveljnik ceni, kakor se poroča iz Kristianije in Bukarešta, izgube Nemcev na 18.000 mož. To število je seveda trirast večje od pravega števila celokupnih izgub.

Angleške izgube pri New Chapelle.

Goeteborg, 20. marca. (Kor. ur.) Haasški korespondent »Handels Tind« poroča, da so bile angleške izgube v bojih za Neuve Chapelle izredno velike. Število ranjenih, mrtvih in pogrešanih oficirjev znaša 194. Skupne izgube Angležev znašajo okoli 12.000 mož. En vlak z ranjenci je odšel v Calais in Boulogne. Boj je bil najhujši, kar so jih imeli Angleži. Najprej se je pričel boj za vas, kjer so Nemci trdovratno branili hišo za hišo. V mnogih hišah so bile postavljene strojne puške, ki so pokosile na sto in sto Angležev. Vzrok, da so Nemci končno odnehali, je bil v tem, da je večdelni boj onemogočil dovoz, tako da je zmanjkalo municije.

Izgube angleškega letalstva.

»Daily News« poročajo, da je bilo od početka vojne ubitih 72 angleških letalcev in 110 letal uničenih.

Nemški zrakoplov nad Dea'om.

Deal, 21. marca 1915. (Kor. urad.) Reuterjev urad. Neki nemški zrakoplovec je včeraj priplul nad mesto ter vrgel več bomb na ladje, ki so bile v pristanišču. Vse bombe so padle v vodo, ne da bi povzročile škode. Zrakoplovec, ki je letel precej visoko, je prišel najbrž iz vzhodne smeri. Patuljski čoln je oddal tri strele, na kar se je zrakoplovec dvignil ter izginil v oblakih. Pol ure na to se je dvignilo več angleških zrakoplovov, da poiščejo zrakoplovca. Še vedno ga zasledujejo.

Pichon »rešila položaj« pesimistično.

Iz Pariza se poroča: Pichon nanovo svari v »Petit Journalu« pred pretiranim optimizmom. Vsi dogodki, ki jih je lahko tolmačiti kot znamenje končnega uspeha zaveznikov, niso trajnega uspeha. Prizadevanja za razrešitev vojnih nalog bodo tudi še nadalje zahtevala velike in mnogobrojne žrtve. Ljudstva, ki šteje 70 milijonov prebivalcev, ni mogoče nanekrat uničiti. Do sedaj še nič ne kaže, da bi bila Nemčija oslabiljena. Zato je pričakovati še krvavih operacij. Tudi diplomatska presenetanja niso izključena.

Kako se je potopila »Dresden«.

»Daily Chronicle« poroča iz New Yorka: Poveljnik angleške križarke »Orama« poroča: »Dresden« so opazili 12 milj pred Juan Fernandezom. Parniki »Glasgow«, »Kent« in »Orama« so pričeli lov na »Dresden«. »Glasgow« je oddala več strellov predno je »Dresden« odgovorila. Poveljnik nemške križarke je skušal uiti z ladjo v teritorialne vode. »Kent« je dobila povelje odrezati ji pot. Predno pa je začela »Kent« streljati, je začelo na ladji »Dresden« goriti. Ko je »Kent« oddala več strellov, je »Dresden« razobesila belo zastavo. Nemci so bili prej zasedli čolne in odveslali, predno se je ladja potopila. »Dresden« je v par minutah izginila v valovih. Kapitan »Orama« pravi, da se »Dresden« ni potopila v čilskih teritorialnih vodah.

Wolffov urad poroča, da je bila »Dresden« zaradi havarije strojev zasidrana v zalivu Kimberley kakih 400 m in ob odhali v danimelapremoga, ko so jo napadle angleške križarke iz razdalje 3000 do 3500 m. »Dresden« je odgovarjala, poveljnik je protestiral proti kršenju nevtralnih vod, naker je poveljnik angleških ladij dobil odgovor, da ima povelje uničiti ladjo, kadar in kjer jo zaloti in da bo vse drugo uredila diplomacija. Ker je poveljnik videl, da je vsak odpor nemogoč, je sam razstrelil ladjo. Nemci so imeli 3 mrtve, 8 težko in 7 lahko ranjenih. Nekaj kosov angleških granat je poškodovalo neko čilsko trgovsko ladjo. Posadko so odpeljali v Valparaiso in jo bodo v Čili internirali.

Konec stavke na Angleškem.

Kodanj, 21. marca. (Kor. urad.) »Berlinske Tidende« poročajo iz Londona: Po dvodnevni pogajanji med voditelji angleških strokovnih društev in zastopniki raznih ministr-

stev se je dosegel sporazum, ki izključuje popolno prenehanje z delom med vojno. Voditelji strokovnih društev so prevzeli nalogo priporočati delavcem, da na noben način ne prično med vojno stavkati, marveč da poravnajo vse difference, ki so nastale vsled mezdnih in delavskih vprašanj mirnim potom pred razsodiščem. To razsodišče mora obsegati enako število zastopnikov delodajalcev in delavcev. Obenem naj se ustanovi posebni komite za vodstvo produkcije v od vlade prevzetih obratih. Ta sporazum je podpisan od Lloyd Georgea, trgovskega ministra Runcimana in voditelja delavcev Hendersona. V kratkem bodo sledila sedaj pogajanja z delodajalci.

Proti vojni na Angleškem.

London, 21. marca. (Kor. urad.) »Times« poročajo, da se je razširjal po Londonu in Glasgou neki list, v katerem se svare mladi ljudje, da naj ne vstopajo v vojsko. Oblasti so izjavile, da vedo o eksistenci tega lista že od januarja 1914, ker je bilo 25.000 eksemplarov tega lista pokupljenega od lige industrijskih delavcev. Prijeli so nekega Valentina Freitaga, baje Nemca, ki je te liste tiskal. Govori se tudi, da je Freitag tiskal tudi druge revolucionarne spise.

DELO NEMŠKIH PODMORSKIH ČOLNOV.

London, 19. marca. (Kor. urad.) Kakor poroča »Pressassociated«, je bil parnik »Fingal« ob izlivu reke Cuvert, ob obrežju North - Cumberland, torpediran. Parnik se je potopil tekom dveh minut. Eden izmed preostalih je pripovedoval, da je bilo komaj dovolj časa, da se je moglo rešiti nekaj ljudi v čolne: drugi so poskakali v morje in so jih rešili njihovi tovariši. Iz istega vira se poroča, da je parnik »Atlant« jutraj pet milj od otoka Inistur zapazil periskop nekega podmorskega čolna, ki je očividno zasledoval ladjo, toda hitrost parnika ni bila niti polovico tako velika, kakor hitrost podmorskega čolna, ki se je kmalu prikazal in pričel streljati na parnik. Ko je kapitan uvidel, da ni nobenega izgleda na rešitev, je ukazal posadki, da naj se reši v čolne. Kmalu nato je »Atlant« zgorela, naker se je podmorski čoln oddaljil v jugozapadni smeri.

London, 19. marca. Angleška parnika »Bloejacket« in »Hindford« sta bila na višini pri Beachy Head torpedirana. »Hindford« je malo poškodovan in je mogla doseči Gravesend. »Bloejacket« se je še mogla držati nad vodo. Posadki sta rešeni razen enega moža parnika »Hindford«.

London, 20. marca. (Kor. urad.) Torpedirani parnik »Bloejacket« skuša dospeti v Southampton. Sprednji del ladje je poln vode.

London, 19. marca. (Kor. urad.) Iz Newhavana poročajo o potopljenem parniku »Glenartney«: Parnik, ki je vozil riž deloma za London, deloma za Liverpool, je bil včeraj ob 10. uri 45 minut približno 10 milj od Beachyja torpediran brez prejšnjega posvarila. Posadka je zagledala podvodni čoln šele tedaj, ko se je že nahajala v čolnih. Videla je, dako se je parnik pol ure potem, ko je bil zadet, potopil.

London, 20. marca. (Kor. urad.) »Daily Mail« pišejo: Parnik »Colchester« je bil na poti iz Rotterdamu v Harwich v drugo zasledovan od nekega nemškega podmorskega čolna. Ker je bila med potniki v Rotterdam razširjena vest, da preži »U 28« na parnik, so posebno pazili, ko so zapustili Hoek van Holland. Dve uri pozneje so zagledali podmorski čoln, ki je ravno preiskaval neki holandski parnik. Kapitan »Colchestra« je takoj izpremenil kurs proti holandski obali, naker je podmorski čoln izpremenil kurs ter po kratkem zasledovanju izginil.

London, 20. marca. (Kor. urad.) Angleški parnik »Glenclynny« na potu iz Calcutte v Dundee, se je potopil včeraj v bližini Deal. Posadka pripoveduje, da je videla, kako je bil pri Beachy Headu včeraj jutraj potopljen neki parnik od nekega nemškega podmorskega čolna. Tudi »Glenclynny« je podmorski čoln zasledoval, parnik pa mu je ušel.

London, 21. marca. (Kor. urad.) Kapitan Bell ladje »Thordia«, ki je trdil, da je dne 28. februarja potopil neki podmorski čoln, je bil imenovan za poročnika mornariške rezerve in je bil odlikovan.

London, 19. marca. (Kor. urad.) Iz New Hawena poročajo o potopljenem parniku »Genartney«: Parnik, natovoren z rižem, je bil določen deloma za London, deloma za Liverpool. Torpedo ga je zadel včeraj ob tri četrt na 10. kakih 10 milj od Beachyja. Posadka je opazila podmorsko ladjo šele, ko je že bila v čolnih. Pol ure kasneje, ko je bil parnik zadet, se je potopil.

Pogrešane angleške ladje.

London, 19. marca. (Kor. urad.) Glasom poročila admiraltete se označujejo te-le angleške ladje kot izgubljene: »Borrowdale« 1093 ton, odplula je 21. januarja iz Cardiffa v Granville, »Engelhorn« 2459 ton, odplula je 26. avgusta z ječmenom iz Valparaisa v Falmouth, »Mombland« 3027 ton, odplula je 25. februarja iz Hulla v Tyne in »Diplomat«, pogrešana od 15. februarja.

Amsterdam, 21. marca. (Kor. urad.) Po poročilih listov je brzojavil kapitan holandskega parnika »Zaanstroom« svoji direkciji, da je v Severnem morju ustavila parnik neke nemške vojne ladje in ga prepeljala v Zeebrugge, kjer so parnik preiskali. Parnik »Zaanstroom«, ki je last neke holandske paroplovne družbe, je imel na krovu jajca in druge tovore, namenjene v London.

Letalec proti parniku.

London, 19. marca. (Kor. urad.) Glasom nekega poročila je bil obrežni parnik »Blonde« neki interniran nemški parnik, ki ga je prevzela angleška vlada. Napadla ga je v ponedeljek jutraj kake tri milje od North Forelanda neko nemško letalo. Kakor izjavljajo drugi oficir, se je pojavilo letalo kake pol milje pred parnikom in krožilo okoli 500 metrov nad ladjo. Kapitan je ladjo nemudoma obrnil, naker je vseh pet bomb padlo v morje in tudi tamkaj eksplodiralo.

Delo nemškega podmorskega čolna »U 29«.

Iz Amsterdam poročajo: Angleško časopisje se bavi jako intenzivno z podmorskim čolnom »U 29«, ki je potopil mnogo angleških trgovskih ladij. Vsi listi prinašajo podrobnosti, ki jih pripovedujejo rešenci potopljenih parnikov. »Daily Mail« prinaša tudi štiri fotografije slike nemških podmorskih čolnov, med temi tudi dve, ki kažejo podmorski čoln »U 29« na delu. List piše nadalje: »U 29« je dosegel svoje uspehe pri velikem polotoku med Bristolom in angleškimi kanali, ravno na južnem koncu Anglije. V kanalu se je pojavil v četrtek jutraj in je ob 7. jutraj potopil prvo ladjo, neko drugo ladjo popoldne pri rtu Start Point in najbrže zvečer istega dne še eno ladjo popolnoma na koncu polotoka. Celo noč je prežal nato podmorski čoln na istem mestu in drugo jutro, v petek je potopil zopet tri ladje pri otokih Scilly. Podmorski čoln je vsako ladjo ustavil, samo ladjo »Florazan« je potopil, ne da bi jo bil preje ustavil. Nasproti posadkam ladij so bili nemški »pirati« vjudni. Kapitan podmorskega čolna je ponudil Angležem cigare in vino in je za nekega mornarja, ki je padel v morje, dal tudi suho obleko. Razven teh šestih ladij je podmorski čoln »U 29« potopil v soboto še dve ladji pri Northumberlandu in pri South Rocku v Iskem kanalu.

Posamezna poročila listov podarjajo še sledeče: Kapitan kardifškega parnika »Adenwen« pripoveduje, da se je nasproti njemu izjavil kapitan podmorskega čolna, da želi, da se reši vse moštvo parnika. Dal mu je tudi zavoj cigar in ga vprašal, če hoče imeti moštvo tudi kaj jesti. Rešilne čolne z angleškim moštvom je podmorski čoln zavlekel nato k obali. V celem je bilo izkrcanih v petek 95 mož posadke treh parnikov. Niti en mož posadke angleških parnikov ni utonil.

Plymouth Evening Herald« poudarja, da govore angleški mornarji o kapitanu nemškega podmorskega čolna zelo spoštljivo. Kapitan parnika »Headland« je s svojega parnika fotografiral podmorski čoln. »Daily Mail« priobčuje to sliko s pripombo, da je kake dve minuti pozneje, ko je kapitan fotografiral podmorski čoln, zadel ladjo sovražni torpedo. Kapitan Williams parnika »Indian City« izjavlja po raznih listih, da se je nasproti njemu obnašal kapitan podmorskega čolna kot gentleman. »Indian City« je bil popolnoma nov parnik, ki je bil na svoji prvi vožnji. — Ko je kapitan parnika »Andalusian« zapuščal svojo ladjo, mu je spodrsnilo, padel je in si je zlomil eno rebro. Na krovu podmorskega čolna so ga nemški mornarji obvezali.

ANGLEŠKO - FRANCOSKA BLOKADA NEMČIJE.

Washington, 20. marca. (Kor. urad.) Angleži so zasegli ameriški parnik »Maracas«, ki je vozil mesne konzerve v Kodanj. Pričakovati je formalnega protesta Zedinjenih držav.

Milan, 20. marca. (Kor. urad.) »Corriere della sera« poroča, da je bila ladja »Geheland«, ki je vozila živila za Nemčijo, pri Shetlanskih otokih zasežena. Tovor so izkrcali.

Amerika in blokade.

London, 19. marca. (Kor. urad.) Reuterjev urad izve iz New-Yorka: Gotovo je, da bo vlada oporekala proti novi angleški odredbi proti nemški trgovini.

London, 20. marca. (Kor. urad.) Poročila iz Amerike o izvozi preprečevanju vojnega materiala vojskujočim se državam, niso resnična. Sprejel pa se je zakon, ki prepoveduje izvoz premoga in drugih predmetov iz ameriških pristanišč v parnikih vojskujočim se državam.

Berlin, 20. marca. Ameriški veleposlanik je baje sporočil francoski vladi, da bodo ameriške družbe vzdrževale svoj promet z Nemčijo, dokler blokada ne bo učinkovita.

Washington, 21. marca 1915. (Kor. urad.) Kabinet se je posvetoval o notih, ki se naj pošlje Angliji. Proti nekaterim določilom angleške note o povračilu se bo protestiralo, glede drugih določil se bodo zahtevala nadaljna pojasnila.

Vpljen nemški parnik.

Tenerifa, 19. marca. Poročilo Agence Havas pravi, da je bil nemški parnik za prevoz »Macedonias«, ki je pred nekaj dnevi pobegnil iz pristanišča Las Palmas, na višini Madeire zajet od angleškega transportnega parnika »Calgatain«.

DRUGO NEMŠKO VOJNO POSOJILJE JE DOSEGLJO DEVETO MILIJARDO.

Berlin, 21. marca. (Kor. urad.) Wolffov urad javlja: Do danes je bilo podpisanih 9 milijard vojnega posojila.

Iz nemškega državnega zbora.

Nemški parlament je v soboto razpravljal povodom proračunske debate tudi o vprašanju cenzure in o društvem in zborovnem pravu. Prvi je govoril naprednjak Hausmann, ki je izrekel zahvalo in priznanje nemškemu časopisju za patriotsko zadržanje.

Nato je govoril socialni demokrat Ledebour, ki je razpravljal o izjemnih zakonih in o jezikovnem paragrafu društvenega zakona. V svojem govoru je ljuto napadel vojaško upravo, češ, da germanizira francoske okraje, vsled česar je razumljivo, da prebivalci v Alzaciji in Lotaringiji hrepene po francoskem gospodstvu. (Velik nemir v celi zbornici.) Ledebour je nadaljeval: Podpisujem vse, kar se je doslej izreklo v pohvalo naših hrabrih čet in njih poveljnikov, toda armadno vodstvo se v svojih političnih činih ne nahaja na višini. Jaz sem se zgražal vzpričo napovedi, da bodo za vsako vas, ki jo zažgo Rusi, vpeljene tri ruske vasi. (Socialno - demokratski poslanec Liebknecht: Barbarstvo! Ogorčeni klici: Nezaslišno! Izdajstvo! Ne dovoljujemo, da bi se tako napadalo vrhovno armadno vodstvo!)

Podpredsednik Dove je poklical Liebknehta k redu. — Poslanec Ledebour: Takšne odredbe zadenejo prebivalstvo, s čegar zavezništvom moramo računati. — Podpredsednik Dove: Kritika armadne uprave je nedopustna. (Silen vihar v zbornici. Poslanci kličejo: Mir! Naj konča!) — Ledebour: Nemška politika mora nastopiti taka pota, da bodo narodi zrl v Nemčijo zavetišče in zaščito svoje svobode. To se mi zdi potrebno, da poudarjam kot socialni demokrat in nemški patriot. (Viharna veselost in smeh.) To sem storil v interesu svoje ljubljene nemške domovine, v interesu Evrope. (Zivahni ugovori, nemir, poslanci kličejo: Fejl!)

Državni tajnik dr. Delbrück je izjavil, da bi odgovor na Ledebourjev govor ne odgovarjal sedanjemu položaju.

Nato so govorniki vseh strank z ogorčenjem zavračali Ledebourjeva izvajanja.

V imenu socialno - demokratske stranke je izjavil poslanec Scheidemann: Poslanec Ledebour je imel samo to naročilo, da govori o jezikovnem paragrafu. Kar je preko tega govoril, je izjavil za svojo osebo in za to je sam odgovoren. (Zivahno prirejevanje.)

Danski poslanec Hausen je zahteval odpravo izjemnih zakonov proti nemškemu prebivalstvu.

Poljak Seyda je izrazil svoje prepričanje, da bo vlada izpremenila proti Poljakom naperjeni politični sistem.

Tekom debate je socialni demokrat Scheidemann znova izjavil, da Ledebour ni kritiziral Hindenburga, marveč se o njem jako pohvalno izrazil. Socialni demokratje zavračajo najodločnejše vsak, proti nemški armadi naperjeno očitaje barbarstva in naj to očitaje izreče kdorkoli.

Nato je državni tajnik dr. Helfferich naznanil, da je državno posojilo prekoračilo sedmo milijardo.

Proračun je bil sprejet z vsemi glasovi proti nemški. Proti je glasoval socialni demokrat Liebknecht. Zasedanje je bilo nato odgodeno do 18. maja.

Podtikanja ameriškega podkonzulu v Berlinu.

Berlin, 19. marca. (Kor. urad.) »Newyork Tribune« je podtaknila ameriškega podkonzulu v Berlinu izjavo, da se nahaja Nemčija pred lakoto. Nato je podkonzul, ki se je baje tako izrazil, poslal listu »Vossische Zeitung« pismo, kjer pravi: »S tem hočem javno dokumentirati, da navedena izjava ni bila nikdar niti pisмено, niti ustmeno podana v tukajšnjem generalnem konzulatu in da je čisto navadna izmišljotina, kajti vsakdo, ki je tekom zadnjih šestih mesecev živel v Nemčiji, more reči, da bi bila taka izjava smešna. S spoštovanjem, ameriški podkonzul Louis C. Dreyfus.« — Ameriški generalni konzul v Berlinu, mister Ley, je naprosil Wolffov urad, da naj se ta podkonzulova izjava objavi in razširi javno in pristavi, da more on na podlagi lastne izkušnje pričati le o nasprotjem, kar polaga »Tribuna« podkonzulu v usta.

NAPAD NA DARDANELE. — VELIKE IZGUBE ZAVEZNIŠKEGA BRODOVJA. — NOVE ANGLEŠKE IN FRANCOŠKE LADJE NA POTU. TRI OKLOPNICE POTOPLJENE V DARDANELAH.

London, 21. marca. (Kor. urad.) Admiralteta javlja, da so se v Dardanelah vsled min potopile angleške oklopnice »Irresistible« in »Ocean« ter francoska oklopnica »Bouvet«. Človeške izgube na angleški strani niso velike, pač pa je poginila skoro vsa posadka oklopnice »Bouvet«.

Turška oficijalna poročila.

Carigrad, 20. marca. (Kor. ur.) O dardanelski bitki v četrtek se še poročajo: Angleški linijski ladji sta se potopili vsled ognja iz Dardanosa. Druga potopljena linijska ladja tipa »Vengeance« se je držala do mraka na vodi, nakar se je potopila, potem ko se je bilo moštvo večidel rešilo. Več opazovalcev je konstatiralo, da je bila linijska ladja »Queen Elisabeth« petkrat, oklopnica »Inflexible« pa trikrat zadeta. Sovražnikovi izgubi treh linijskih ladij, enega rušilca in enega iskalca min, stoji na turški strani nasproti poškodovanju 4 topov, od katerih je bil eden modern. Nobena druga baterija ni bila niti najmanj poškodovana, četudi je sovražnik dobro streljal. Pri nekem fortu n. pr., smo opazili, da je bil 70-krat zadet, večinoma od 8cm granat »Queen Elisabeth«. Izgube na moštvo so na turški strani majhne; znašajo 21 mrtvih in 51 ranjenih, med njimi le malo težko ranjenih.

Zgodovinsko važno je, da je bila na potopljeni francoski oklopnici »Bouvet«, sklenjena svoečasno v Brestu francosko - ruska zveza. Dve kovinasti tabli pričata o govorih carja Aleksandra III. in predsednika Sadi Carnota.

Carigrad, 19. marca. (Kor. ur.) »Agence Milli« popravljala konec svojega dopolnilnega poročila o obstreljevanju Dardanel v tem smislu, da Turki razven dveh zadetih nezasedenih vojašnic (ne okopov) in delov nekaterih strelskih jarkov, niso imeli nobene nadaljne škode.

Carigrad, 20. marca. (Kor. ur.) »Agence Milli« poročajo: Naš poročevalec nam javlja, da se je nahajala sovražna oklopnica, ki je bila poškodovana in odvedena proti Tenedu, s sprednjim delom pod vodo. Bila je to neka francoska oklopnica. Moštvo so rešile druge ladje.

Carigrad, 20. marca. (Kor. ur.) Kako poročajo listi, se je druga francoska križarka, ki je bila dne 18. marca tekom boja poškodovana, ob obrežju otoka Teneda potopila. Posadko so rešile druge ladje.

»Bouvet« je žrtev turških bomb, ne pa min.

Carigrad, 20. marca. (Kor. urad.) Glavni stan poročajo: Nedvomljivo smo konstatirali, da je bil »Bouvet« pred uničenjem zadet od dveh bomb velikega kalibra. Pet naših granat je doseglo »Queen Elisabeth«, štiri pa so dosegle oklopnico »Inflexible«. Na naši strani je bil poškodovan le en veliki top. Naše izgube znašajo približno 20 mrtvih. Danes sovražnik ni napadal Dardanel.

Francoska in angleška uradna poročila o velikih izgubah zavezniškega brodogovja.

Pariz, 20. marca. Uradno. (Kor. urad.) Tekom bombardiranja Darda-

nel dne 18. marca, se je francoska linijska ladja »Bouvet«, ki je zadela na mino, potopila; francoska linijska ladja »Gaulois« pa je postala nesposobna za boj. Posadko »Bouvet« so deloma rešili. Operacije se nadaljujejo.

London, 19. marca. (Kor. urad.) Admiralteta poročajo, da sta angleški bojni ladji »Irresistible« in »Ocean«, kakor tudi francoska vojna ladja »Bouvet« zadele v Dardanelah na mine in se potopile. Izgube na moštvo pri Angležih niso težke, pač pa se je potopila skoro vsa posadka »Bouvet«.

Pariz, 20. marca. (Kor. urad.) Uradno. Med operacijami v Dardanelah dne 18. marca, so morale združene pomorske vojne sile prestati hud sovražni ogenj. Vojne ladje so v morški ožini zadele na plavajoče mine. Francoske in angleške oklopnice križarke so močno obstreljevale utrdbe Hili Bahr, Čanak Kalesi in Dardanos ter rt Keles.

Tekom včerajšnje dne dosežene uspehe smo plačali z občutljivimi izgubami. »Bouvet« se je potopila vsled eksplozije mine, medtem ko se je morala »Gaulois« vsled od močnega sovražnega ognja zadobljenih poškodb takoj odstraniti iz bojne črte.

Tudi angleško brodogovje je trpelo. Izgubljeni sta vsled min dve francoski oklopnici.

Te izgube ne bodo ovirale poteka operacij. Takoj ko se je doznalo o nesreči »Bouvet«, je brzojavil minister mornarice »Henry IV.«, ki se je nahajal ob sirijski obali, da naj se poda nadomestovat ladjo »Bouvet«.

Glede usode posadke »Bouvet«, dosedaj še ni poročil. Gotove vesti potrjujejo trditve, da je del moštva rešen, a ne vse še koliko.

London, 20. marca. (Kor. urad.) Admiralteta objavlja sledeče poročilo: Tekom zadnjih 10 dni smo neprestano nadaljevali z odstranjevanjem min; predvčeršnjim pa se je pričel splošen napad angleškega in francoskega brodogovja na utrdbe v morških ožinah. »Queen Elisabeth«, »Inflexible«, »Agamemnon« in »Lord Nelson« so obstreljevali ob 10. uri 45 minut utrdbe Kilid Bahr in Čanak, dočim sta »Triumph« in »Prince George« obstreljevala baterije Dardanos. Havbice obrežnih topov so otvorile na ladje trditveni ogenj.

Ob 1. uri 22 minut je odplulo francosko brodogovje, obstoječe iz ladij »Suffren«, »Gaulois«, »Charlemagne« in »Bouvet« v Dardanele in je napadlo utrdbe iz kratke razdalje. Forta Kilid Bahr in Manazigia sta odgovarjala krepko; njun ogenj so udušili topovi ladij, ki so bile tekom boja večkrat zadete.

Ob 2. popoldne so vse utrdbe ustavile ogenj. Ladji »Vengeance« in »Majestic« sta se približali, da zamenjata vojne ladje v ožini. Ko je francosko brodogovje plulo iz ožine, je oklopnica »Bouvet« zadela na neko plavajočo mino in se potopila v treh minutah, 650 metrov od vasi Arenkej.

Ob pol 3. popoldne so ladje obnovile napad na forte, dočim so šli istočasno na delo iskalci in uničevalci min. »Irresistible« je zapustila, težko nagnjena, ob 4. uri 09 minut bojno črto. Ob 5. se je ladja potopila, najbrže vsled tega, ker je morda zadela na kako mino.

»Ocean« je ob 6. uri 5 minut istočasno zadel na mino. Obe ladji sta se potopili. Vse moštvo je bilo ob srditnem ognju rešeno.

»Gaulois« je bil vsled topovskega ognja poškodovan. »Inflexible« je bil na sprednjem delu zadet od težke granate. Ladjo bo treba popraviti.

Izgube vojnih ladij so nastale vsled tega, ker so mine vsled morskoga toka zašle v že izčiščen del ožine. Ta nevarnost zahteva posebne odredbe. Pri »Bouvetu« je nastala eksplozija najbrže v notranjosti ladje.

Vojni ladji »Queen« in »Implacable«, ki sta odpluli že pred temi operacijami iz Angleškega, da nadomestita izgubljene ladje, morata kmalu prispeti in bosta spopolnili tamšnje brodogovje na prejšnje stanje.

London, 21. marca. (Kor. urad.) Reuterjev urad poročajo iz Tenedosa dne 19. marca: Šest oklopnice je vplulo v Dardanele. Slabo vreme pa je onemogočilo zopetne energične operacije.

Skoro cela posadka »Bouvet« je utonila.

Pariz, 21. marca. (Kor. ur.) Število rešenih oklopnice »Bouvet« znaša baje 64. Ostale ladje divizije so imele le prav lahke izgube. (Posadka na »Bouvetu« je štela 614 mož.)

Novo angleško brodogovje na potu pred Dardanele.

Berlin, 20. marca. »Daily Chronicle« javlja iz libaltara: Semkaj je prispelo novo angleško brodogovje sestojee iz 4 križark, ki se nahajajo na potu pred Dardanele. Pričakuje se,

da prispe iz Anglije še več vojnih ladij, ki bodo zamenjale one, katere so Turki poškodovali.

Pariz, 21. marca. (Kor. urad.) »Temps« poročajo: Vojna križarka »Indomitable« je došla v Egejsko morje.

Utrjevanje Carigrada.

Sofun, 20. marca. Oficijozni grški list »Empros« javlja: Turki utrjujejo vse v Carigrad vodeče ceste z velikanskimi okopi in artilerijo. Mesto samo je obdano od okopov, napravljene so nove utrdbe, na maloazijski strani so zgrajeni forti. Na »Otoku princev« je koncentriranih 60.000 mož, ki bodo branili glavno mesto.

Operacije proti Smirni ustavljene.

Francoska »Agence Havas« javlja: Na maloazijski obali (proti Smirni) so operacije ustavljene. Turki popravljajo med tem svoje utrdbe.

Ob Dardanelah in ob Marinarskem morju je zbranih 180.000 mož turških čet. Na višinah pred Carigradom so nameščene močne baterije.

Veseli v Carigradu.

Carigrad, 19. marca. (Kor. urad.) Včerajšnji uspeh v Dardanelah je izzval po vsem mestu velikansko navdušenje. »Turani« naglašajo pomen zmage in konstatirajo, da so rezultati prvega resnega poskusa, da bi se prodrlo skozi Dardanele, dokazali, da bi moral sovražnik, ako bi hotel prodreti skozi morsk ožino, žrtvovati polovico svojih ladij, kar bi pomenilo zanj hud udarec.

Posebni poročevalci »Agence Milli« poročajo, da so pokazali vojak pri včerajšnji obrambi izredno hrabrost in veliko vztrajnost.

Carigrad, 19. marca. (Kor. urad.) Po današnjem selamliku je bil vojni minister Enver paša sprejet od sultana v avdienci. Minister je poročal o izgubah sovražnega brodogovja tekom včerajšnjega bombardiranja Dardanel. Sultani je izrazil svoje veliko zadovoljstvo.

Carigrad je v zastavah.

Vtisk na Angleškem.

London, 21. marca. (Kor. urad.) »Morningpost« piše v uvodniku o bojih v Dardanelah: Mi si ne smemo zamolčati, da so Turki zadali združenemu brodogovju težak udarec. Uničene tri vojne ladje so bile, čeprav ne najmodernejše konstrukcije, vendarle mogočne in dragocene.

Optimizem na Angleškem.

London, 21. marca. (Kor. urad.) Angleško časopisje ni osupnjeno vsled izgub v Dardanelah, ker niso bile nepričakovane in ker se je tudi uvidelo, da se ne more forsirati močno utrjene morske ožine, kakor so Dardanele, ne da bi se za to plačala visoka cena. Da se tega zavedajo, je že iz tega razvidno, da so odposlali linijski ladji »Queen Elisabeth« in »Implacable« kot nadomesto za izgube, ki se bodo najbrže pripetile. — Skupno s francosko vojno ladjo »Henry Quatre«, je dobilo angleško-francosko brodogovje zopet svojo prvotno moč. Po sodbi mornariških izvedencev, ne stoji v brzojavki admiraltete nič, iz česar bi se ne dalo sklepati na srečen končni rezultat. Ista priča, da so utrdbe močnejše, nego se je pričakovalo.

Boji v Kavkazu.

Carigrad, 19. marca. (Kor. urad.) »Agence Milli« javlja iz Erzeruma: Rusi so poskusili včeraj napasti turške predstraže pri Morghul Borčka v Kavkazu, toda bili so odbiti.

Hartum oblegan.

Berlinski listi poročajo: Nad 60.000 mohamedancev različnih plemen oblega od srede februarja Hartum. Gornji Egipt je od dolnjega popolnoma odrezan.

JAPONSKA IN KITAJSKA.

Vesti o grozečem izbruhu kitajsko - japonske vojne se zde nekoliko pretirane. Med obema državama se vrše za enkrat še živahna pogajanja. Pariška poročila poročajo naravnost, da je japonski zunanji minister napovedal, da se bodo ta pogajanja zadovoljivo končala.

London, 21. marca. (Kor. urad.) »Manchester Guardian« je dobil od svojega poročevalca v Pekingju besedilo prvotnih zahtev Kitajske napram Japoniki. Zadnja skupina vsebuje sledeče: Kitajska naj kupi več nego 50% svoje vojne municije od Japonske. Japonska bo na Kitajskem ustanovila arzenal pod skupnim vodstvom, ki bo kupoval japonski material ter imel v službi japonske tehnike. Policijo v gotovih delih Kitajske

naj skupno upravljata Japonska in Kitajska. Kitajska naj na teli mestih nastavi mnogo Japoncev. Da bodo organizirali in reformirali kitajsko policijo. Japonci naj se nastavijo kot svetovalci za politične, finančne in vojaške zadeve. Japonski podaniki naj imajo pravico, delati na Kitajskem propagando za budizem. Japonci naj imajo pravico, biti posestniki zemlje v notranji Kitajski, nadalje pravico, graditi bolnišnice, temple in sole. V provinci Fukien naj Japonci pravico, graditi železnice, temple in sole. V provinci Fukien naj imajo Japonci pravico, graditi železnice, pristanišča ter ineti rudokope. Če bi bil tuj kapital potreben, tedaj naj pride Japonska in prvi vrsti vpoštev. Japonska naj ima pravico, zvezati Vučang s Kiukiangom in Nancangom z železnico ter zgraditi železnico med Nancangom in Čančoufom, kakor tudi med Nancangom in Hangčoufom. List pripominja k temu: Vsakdo, ki opazuje ta prečuden program, bo takoj spoznal, kako daleč seže njegov cilj in kako resni so njegovi rezultati za Kitajsko, za britske in druge interese in kako neznosni njegovi pogoji z označenimi cilji angleško - japonske zveze. Splošni učinek bi bil ta, da bi prišla neodvisnost Kitajske resno v nevarnost in cele province pod japonsko kuratelo.

Proti Japonski.

London, 21. marca. (Kor. urad.) »Morningpost« poročajo iz Sanghaja dne 19. t. m.: Včeraj se je vršilo zborovanje več tisoč Kitajcev. Sprejeta je bila resolucija, ki zahteva vojno proti Japoniki, ker je boljše, umreti na bojišču, nego postati suženj Japonske. Policija tujske nasebine je skušala začetkom preprečiti zborovanje. Ko pa je začela množica groziti, so zborovanje dovolili. Razdali so veliko število protijaponskih letakov. Na cestnih vogalih je govorilo mnogo govornikov proti Japoniki. Kakor se govori, sta se včeraj izkrcala dva bataljona Japoncev v Tientsinu.

Italijanski senat.

Rim, 20. marca. (Kor. urad.) Italijanski senat je sprejel po kratki debati zakon o gospodarski in vojaški obrambi države z 145 proti 2 glasovoma.

Garibaldi hoče svojo legijo reorganizirati.

Milan, 21. marca. Garibaldi izjavlja, da bo svojo legijo, ki se nahaja v Avignonu, reorganiziral.

Koliko bo stala vojna?

Pred člani »Royal statistical society« v Londonu je govoril Edgar Crammond v tork o skupnih vojnih izdatkih, če bi trajala vojna do 31. julija 1915. Izračunal je, da bo do tedaj stala vojna 9.147.900.000 funtov šterlingov ali 183 milijard mark. Izdatkov je izračunal za zaveznike na 4.870.900.000, za Avstro - Ogrsko in Nemčijo pa na 4277 milijonov funtov. Na Belgijo bi odpadlo 526 in pol milijona, na Rusijo 1400 milijonov, na Francosko 1686 milijonov, na Angleško 1258 milijonov, na Nemčijo 2775 milijonov in na Avstro - Ogrsko 1502 milijona funtov. Do teh številkih prihaja z vpoštevanjem direktnih izdatkov držav, iz uničenja imetja in iz kapitalizirane vrednosti izgubljenih človeških življenj. Ker mu je manjkalo zanesljivih podatkov iz Japonske, Srbije in Turčije, za te države ni mogel postaviti računov. Tudi ni mogel izračunati velikih izdatkov in izgub nevtralnih držav. Glede Nemčije je prorokoval Crammond, da bo izgubila polovico svoje industrijalne produkcije, polovico izvoza, velik del obresti inozemskih kapitalov in letni donos svoje paroplovne in transportne službe. Seveda je prorokoval tudi, da bodo Nemci že dolgo, predno bo žetev tega leta spravljena, umrli lakote, kateri dokaz je bil očitno namen tega predavanja.

Dnevne vesti.

— Izbiranje v letih 1873. do vstevši 1877. rojenih črnovojnikov se vrši dne: 6. aprila 1915. v Kočevju za sodni okraj Kočevje; 7. aprila v Ribnici za sodna okrajja Ribnica in Velike Lašče; 9. aprila v Črnomlju za sodna okrajja Črnomelj in Metlika; 11. in 12. aprila v Rudolfovem za sodne okrajje Rudolovo, Trebnje in Žužemperk; 15. in 16. aprila v Kamniku za sodna okrajja Kamnik in Brdo; 18. in 19. aprila v Radovljici za sodna okrajja Radovljica in Kranjska gora; 21. in 22. aprila v Kranju za sodna okrajja Kranj in Tržič; 23. aprila v Škofji Loki za sodni okraj Škofja Loka; 25. in 26. aprila v Ljubljani za sodni okraj Ljubljanska okolica; 27. aprila na Vrhniki za sodni okraj

Vrhnik; 29. in 30. aprila v Ljubljani za sodni okraj mesto Ljubljana; 1. in 2. maja v Litiji za sodni okraj Litija; 4. maja v Višnji gori za sodni okraj Višnja gora; 23. in 24. aprila v Krškem za sodni okraj Krško in Rateče; 25. aprila v Kostanjevici za sodni okraj Kostanjevica; 26. aprila v Mokronogu za sodni okraj Mokronog; 6. in 7. aprila v Gorenjem Logatcu za sodne okraje Logatec, Cerknica in Lož; 8. in 9. aprila v Idriji za sodni okraj Idrija; 10. in 11. in 12. aprila v Postojni za sodne okraje Postojna, Ilirska Bistrica, Senožeče in Vipava.

— **Report štacijskega poveljstva.** Štacijsko poveljstvo naznanja, da se vrši v svrhu razglasitve važnih povelj, dne 26. marca od 9. do 12. dopoldne za častnike, kadete in vojaške uradnike štacijski report. Kdor se ne more javiti radi bolezni, naj se opraviči z vojaškim zdravniškim spričevalom.

— **Konference zborničnega predsedništva.** V petek se je vršila zopet seja predsedništva našega državnega zbora. Razpravljalo se je zlasti o cenzuri. V soboto je poročal predsednik dr. Sylvester o rezultatih te konference min. predsedniku grofu Stürgkhu. V bodoče se te prezidialne seje ne bodo več sklicevale, ako ne bo za to kakega posebnega, nujnega povoda.

— **Odlikovanje.** Stotnik domobranskega polka št. 1. gosp. Anton Krejčič, iz znane ljubljanske rodovine, je odlikovan z vojaškim zaslužnim križcem z vojno dekoracijo.

— **Odlikovan pomorščak.** Stan-ko Koderman, topničarski učitelj na Nj. Velič. ladiji »Wiens«, je dobil srebrno hrabrostno svetinjo 2. razreda, ker je s svojima 24 cm topoma izvrstno streljal na 1600 metrov visoko stoječo črnogorsko baterijo.

— **Odlikovanje.** Z Dunaja poročajo: V tukajšnji rezervni bolnici št. 6, se je vršila v soboto slovesna dekoracija ognjičarja 7. art. polka Ivana Viranta. Virant je dobil srebrno kolajno I. razreda za izredno večkrat izkazano hrabrost. Odlikovani je doma iz Zalača.

— **Pogreša se Valentin Morel,** pešec 17. pešpolka, I. maršbataljon, 2. kompanija, vojna pošta št. 201. Pisal je zadnjičkrat 25. avgusta z Dunaja na potu na severno bojišče v Galicijo. Njegovi tovariši, komur je o njemu kaj znano, se naprosijo, da sporočijo proti povračilu stroškov njegovim staršem Ani in Antonu Morel, Buje, pošta Košana, Kranjsko.

— **Pogreša se Jakob Suštar,** žagar iz Zeleznikov. Šel je že začetkom vojne v Galicijo in je bil najpoprej pri poljski topničarski artiljeriji, od začetka novembra, ko je zadnjič pisal, pa je bil pri municijskega kadra koloni 3., I., vojna pošta 71. Od istega časa ni nobenega glasu več o njem. Ako ve kateri njegovih tovarišev kaj o njem, prosim, da to proti povrnitvi stroškov naznani na naslov: Ivana Suštar v Zeleznikih.

— **Pogreša se Franjo Kučel** poljskega lovskega bataljona št. 20, 2. kompanija, vojna pošta št. 73., ki je konec novembra odšel v Karpate in odlej ni sledu o njem. Kdor kaj ve, naj izvoli prijazno sporočiti to njegovi soprog Marici Kučel, P. Frančičič - Bregi, Istra.

— **Seznamek izgub št. 143.** z dne 17. t. m. izkazuje: dr. Makso Abram, rez. nadporočnik 97. peh. polka, doma iz Kobile glave, mrtev (25./11.—1./12. 1914), Josip Berce, rez. poročnik istega polka, ranjen (je, kakor znano umrl na ranah), Rikard Rejak, rez. poročnik istega polka, ranjen, Alojz Duja, kad. aspir. istega polka, ranjen, Oton Kosser, rez. poročnik istega polka, ranjen; Ivan Majer, rez. kadet pri istem polku ranjen; dr. Jurij Pavlinec, črnovoj. asist. zdravnik, ranjen; Fran Radej, kad. aspirant pri 97. peh. polku, ranjen; dr. Fran Stelč, rez. praporščak pri 20. pehotnem polku, v vjetništvu v Marilinsku, v guberniji Tomsk in Rikard Stenta, nadporočnik pri 97. polku, Boljne, mrtev (18.—31./10. 1914.)

— **Seznamek izgub št. 144.** z dne 19. t. m. izkazuje: Ignac Hočevar, nadporočnik črnovojniškega polka št. II., doma iz Kamnika, mrtev (1./11.—10./12. 1914.) in dr. Fran Primšar, zdravnik pri pehotnem polku št. 89., doma iz Sušja pri Kočevju, mrtev. — V seznamu izgub št. 142. z dne 15. t. m. je naveden kot ranjen stotnik 27. peh. polka Leon Dettela.

— **Transport ranjenec.** V soboto ob 1. popoldne je dospel v Ljubljano transport 305 ranjenecv severnega bojišča večinoma Čehov; 18 je bilo težko ranjenih. Oddanih je bilo 155 v belgijsko vojašnico, 150 pa v »Mladiko«. Prevzel je ranjence polkovni zdravnik g. dr. Herzman, prevoz je oskrbelo z znano točnostjo in hitro-
gjo ljubljansko gasilno in reševalno

društvo pod vodstvom načelnika g. Turka.

— **Z bojišča na Ruskem** smo prejeli sledeče pismo slov. železničarja: Daleč od naše bele Ljubljane na mrzlem severu, pelje čez travnike in močvirja naša, od nas napravljena proga in pridno preskrbljuje naše brate v bojni črti z vsem potrebnim. Tudi moj »Narod« pošiljam ali ga pa sam ponesem tja, kjer so mi prav hvaležni. Naša stacija je za fronto, osem nas je, trije Slovenci in pet Čehov. Naša stacija stoji sredi polja. Zdalj ko kopni sneg, gazimo blato do kolena, pridno opravljamo našo naporno službo, okolu nas pa poka in grmi. V daljavi zablislejo dve lučici — naš vlak prihaja, z njim tudi razvedrilo, ljubi »Narod«.

— **V Przemyslu.** Prihajajo nam vprašanja, kako bi mogli domači kaj izvedeti o svojih dragih, ki se nahajajo v Przemyslu. Na to ne moremo odgovoriti ničesar drugega, kakor da naj potrpe. Tu in tam prihaja iz obleganega trdnjave tudi kako privatno obvestilo; seveda pa so to le prav redki slučaji. Sporočiti kaj v Przemyslu za privatne osebe popolnoma izključeno. Vpoštevati je, da je trdnjava z nami zvezana samo z letalci in brezžičnim brzojavom.

— **Svarila dr. Steinhilberja.** Nemški poslanec dr. Steinhilber je priobčil v »Tagblattu« članek, čigar bistvena vsebina je: V najbližjem času se začne setev. A kako naj se seje, ko ni ne ljudi ne živine. A tudi če se to zdaj premaga, kaj bo potem? V juniju je treba kositi in kmalu potem bo žetev. Kako bo potem? Mnogi si bodo že pomagali, a polno posestev bo na prodaj in bodo prodana. Alpske doline se bodo razljudile, pridelovanje žita se bo še bolj omejilo, živinoreja bo nazadovala, obrtniki v malih mestih bodo izgubili odjemalce, država pa vojaški naraščaj. Mnogim posestnikom se bo zdelo koristno, prodati svoja zemljišča, a država in narod potrebuje kmete in morata kmečki stan vzdržati, pa če treba tudi proti njegovi volji. Naj se torej za nekaj časa prepove prodaja kmečkih posestev takim kupcem, ki nečejo sami gospodariti in naj se dovoli prodaja le izjemoma. To naj store dežele, sredstva pa naj jim preskrbe vojne posojilnice. Preveč dolgo si pa s tem ni treba beliti glav. Če mine čas setve neizrabljen, bomo v času žetve videli, da sploh nič nimamo.

— **Živila na Dunaju.** Dunajski župan je razglasil, da je doslej nakupljenih za 20 $\frac{1}{4}$ milijona kron različnih živil. Tekom prihodnjih štirih tednov bo dajala občina pekom moko iz lastnih zalog, a vsega skupaj le 240.000 meterskih stotov. Župan je tudi kupil nekaj goved in prašičev, a iz Nemčije ni mogel dobiti prašičev. Sila za kruh mora biti velika. Niževavstrijško delavsko konsumno društvo je minoli tork spekle 20.300 hlebov, v sredo 22.500 hlebov, v četrtek pa je na vladni ukaz spekle le 18.000 hlebov. Ko je bil vladni ukaz preklican, je spekle zopet v petek 21.800 hlebov. Te množine pa noben dan niso zadostovale. Pri pekih pa tudi ni bilo dovolj dobiti. Nad 200 pekov je sploh nehalo peči, ker nimajo moke. Pred konsumnimi prodajalnami so se v soboto že zjutraj, ko se je komaj dani-
lo, zbrali ljudje in se tako trgli za kruh, da je morala policija posredovati. V Meidlingu so ljudje kar udrli v prodajalno, skočili čez pulte in odnesli kruh. Podobno je bilo tudi pri mnogih drugih prodajalnah in je povsod morala policija s silo poseči. Pri teh navalih so bile podrtje peči in udrti okna. — Tudi dovoza moke ni. Dunajska občina bi bila morala dobiti že v petek nad 1000 vagonov kornuzne moke, pa ni dobila ničesar in bo vesela, če dobi le del naročenega blaga. Trgovcem, mokaarjem in pek-
om se godi še slabše; ti sploh ne morejo dobiti blaga. Težave so tudi z mlekom. Konsumna društva imajo 3 pogodbe do konca leta za mleko, a ljudje jim ga ne dovažajo v dogovorjeni množini, češ, da je zmanjkalo živine. To so prav resni pojavi.

— **Draginja.** V soboto je veljalo meso vsake vrste na ljubljanskem trgu 2 K 80 v kilogram in še so me-sarji zatirjali, da bo cena morda še poskočila, češ, da ni dobiti govedi ali samo po izredno visokih cenah. Te draginje je pač največ krivo to, da se je pustilo tujim prekupcem izvažati živino iz dežele.

— **Nakaznice za mleko** bodo uvedli na Dunaju. Množina mleka bo določena s $\frac{1}{4}$ l za vsakega odraslega človeka in z 1 l za manj ko 2 leti stare otroke.

— **Kurijozum.** Poročali smo že, po kako nizkih cenah prodaja konzumna zaloga trboveljske rudniške družbe delavcem živila. Sedaj nam pošilja prijatelj lista naslednji cenik, ki ga je smatrali v današnjih časih neznosne draginje za pravi kurijozum. V trboveljski konzumni zalogi stane: fina bela pšenična moka (nulerca) 60 vin., moka za kuho 50 vin., ječmenova moka 45 vin., ržena moka 45 vin., polentna moka 48 vin., kornuzna moka 34 vin., ajdova 42 v.; ječmenček 32 vin., fižol 36 vin., krompir 100 kg 6 K, riž 40, 50, 60 vin. po kakovosti; sladkor 90 vin., kava (žgana) 3 K 40 vin.; slanina 2 kroni, mast 2 K 10 vin. — Te cene so naravnost neverjetne in vprašali bode-te, ali ima trboveljska družba kakšne posebne nakupovalne vi-re, da lahko prodaja »napol zastoj«? Saj je vendar znano, da stanje nekate-
ra zgora navedenih živil pri nakupu na debelo trikrat toliko, kakor pa v trboveljski konzumni zalogi. No, tudi trboveljska družba mora živila plačevati, kakor vsak drug trgovec, prodaja jih torej v svojo veliko izgu-
bo, da domesti na ta način od delavcev zahtevano zvišanje plač. Nav-
zečju temu, da doplača družba me-
sečno pri prodaji živil okrog 30.000
kron, ji račun vendar niso prišli v
nered. Zvišala je namreč skoro isto-
časno ceno premoga za 40 kron pri
vagonu. Ker odpreda družba na dan
okrog 250 vagonov premoga, prejme
torej vsak dan 10.000 kron več, ka-
kor sicer. V treh dneh ima torej svo-
je izgube pri prodaji živil poplačane.

— **Trboveljski čudež** se da torej povsem naravno razlagati.

— **Novi predpisi glede kruha in peciva.** Včerajšnja »Wiener Zeitung« priobčuje ministrsko naredbo, s katero se deloma izpreminjajo določbe ministrske naredbe z dne 30. januarja glede kruha in peciva. S to na-
redbo se politične dež. oblasti že po-
oblašajo, da lahko omeje proiz-
vajanje drobnega peciva ali
pa popolnoma prepovedo. —
Proizvajanje neoslajenega prepečen-
ca je dopustno samo z dovoljenjem
politične oblasti. Izdelovanje slaščic
je dovoljeno samo s to omejitvijo, da
smejo rabiti za testo samo eno petin-
ko od celotne teže pšenične in ržene
moke. V veljavni ostane določba, da
smejo slaščičarji samo dvakrat na te-
den izdelovati pecivo. Sicer pa se v
kratkem preuredi po določenem na-
črtu vsa preskrba s kruhom in peci-
vom, čim bodo izgotovljene krušne
karte.

— **Vtesnenje prodaje moke in mlinjskih izdelkov** se je moralo odre-
diti zaradi tega, ker se je opazilo, da
so nekateri trgovci, konzumna dru-
štva in dr. v raznih krajih prodajali
moko in mlinjske izdelke nekaterim
konzumentom v velikih množinah in
tako so se ti preskrbeli z velikimi za-
logami, pri drugih pa, ki si niso
mogli toliko skupaj nakupiti, je po-
stalo pomanjkanje na moki in mlin-
jskih izdelkih sploh. Trgovci i. dr. se
morajo od sedaj dalje natančno drža-
ti tozadevnih predpisov, ker bi bili
sicer strogo kaznovani in bi se jim v
obtežilnih okoliščinah tudi odvzela
obratna pravica. Politične oblasti I.
instance imajo stroge ukaze, da pa-
zijo, da se te naredbe natančno izpol-
njujejo in so tudi pooblašene, da
smejo v posameznih krajih glede mo-
ke in mlinjskih izdelkov izdajati še
posebne naredbe, ako to zahtevajo
krajevne potrebe. Kdor bi hotel pro-
dati moko ali mlinjskih izdelkov, čez
v naredbi določeno količino, mora v
to svrhu imeti dovoljenje od politične
oblasti I. instance.

— **Rekvizicija kovin.** Ministrstvo
je odredilo, da mora vsak lastnik alu-
minija, antimona, svinca, žolte medi,
nikla, cina, starega materiala iz teh
kovin itd. do 27. marca oddati za
vojne namene. V vojnem ministrstvu
je sestavljena posebna komisija, ki
prevzema to blago, v Gradcu pa je
za Štajersko, Kranjsko, Koroško in
Primorsko sestavljen odbor, ki pre-
vzema te kovine.

— **Razpis natečaja za vojniške
spomenike.** Se vedno ni končan ve-
liki boj, ki nam je bil usiljen. Vendar
občuti vsakdo že sedaj srčno željo,
izraziti vročo hvaležnost vsem ne-
štetim možem, ki so v tej silni borbi
za obstoj in čast domovine žrtvovali
svoje življenje. Kakor je pač vsak
posameznik v svojem srcu gotovo
že izdaval postavil tem junakom tih
spomenik, bo brez dvoma tudi srčna
potreba vsega ljudstva v vseh pokra-

jinah naše domovine, onim možem
postaviti tudi vidne spomenike, ki
naj govore prihodnjim rodovom kot
sveta znamenja spomina, polnega
spoštovanja in brezmejne hvaležno-
sti. Zatorej pač ni prezgodaj, če se
države in javnost že sedaj bavi s to
nalogo, da se tako omogoči njena
skorajšnja izvršitev. Vsled teh raz-
motiranj in vsled namena zagoto-
viti si spomenike kot umetniško do-
vršene umotvore, se je odločilo mi-
nistrstvo za bogočastje in nauk raz-
pisati natečaj s sledečimi določbami:
Predmet natečaja so spomeniki za
vojnike, padle v sedanjih vojni in sicer
kakor so bili v prej povedanem ozna-
čeni. Način in oblika spomeniki se
prepusti prostemu preudarku umet-
nika. Dopustna so dela stavbarstva,
kiparstva in slikarstva, pa tudi dela,
v katerih so imenovane umetnosti
združene. Istotako se prepusti prosti
volji umetnika izvoliti si prostor,
kjer naj spomenik stoji. Vendar mo-
ra biti izvršen vsak načrt z ozirom
na natančno označen in javnemu pro-
metu dostopen prostor. Načrti mo-
rajo biti v vseh oziirih tudi resnično
izvršljivi. Izvrše naj se v taki veli-
kosti, da bo možno razsodniku na njih
podlagi izreči o njih končni izpjav
v vseh oziirih zaključeno sodbo. V
kolikor dopušča načrt plastično pred-
stavljanje, naj se isto predloži. Me-
rilo vsakega načrta je na njem ozna-
čiti. Tudi naj se navede približno vi-
sočino stroškov za izpjavbo. Nate-
čaj je omejen na avstrijske umet-
nike. Kot razsodništvo bo delovala
stalna komisija za umetnost pri mi-
nistrstvu za bogočastje in nauk. Na
razpolago je 8 nagrad v skupnem
znesku 66.000 K in sicer: dve I. na-
gradi v znesku po 15.000 K, dve II.
nagradi v znesku po 8000 K, dve III.
nagradi v znesku po 6000 K, dve IV.
nagradi v znesku po 4000 K. Razsod-
nikom je dano na prosto voljo, iz
važnih umetniških razlogov imeno-
vati skupno svoto razdeliti tudi na
drugačen način, kakor tudi načrte, ki
jim ni bila prisojena nagrada, poseb-
no častno omeniti. Vsak tekmeč mo-
re dobiti le eno nagrado. Predloženi
načrti se po izvršeni prisodbi na-
grad javno razstavijo. Za natečaj do-
ločeni načrti naj se vpošljejo in sicer
brez imena umetnika na mesto, ki se
svoj čas še objavi v času od 20. do
30. septembra z napisom: »Wettbe-
werb für ein Kriegerdenkmal« in kaj
se opremijo s posebno označbo
(Kennwort). Ime in naslov umetnika
naj se priloži v zaprtem ovoju, na
katerem se naj napiše označba
(Kennwort). Na ovoju je povedati, če
tekmeč privoli, da se objavi njegovo
ime povodom nameravane razstave.
Po končani razstavi se vrnejo načrti
avtorjem in prosto razpolaganje. —
C. kr. deželna vlada v Ljubljani, dne
3. marca 1915.

— **Glasbeni Matiči** je naklonil
gospod Josip Bolč, trgovec na Reki,
50 K; filijalka »Kolske tovarne« v
Ljubljani pa 10 K podpore. Srčna
hvala!

— **Malu gledališče.** V nedeljo
večer je bila spet predstava v Ma-
lem gledališču. Igrali so burko Hör-
derja »Maks v škripih«. Predstavo
je vodil gosp. Danilo. Med odmori
je sviral orkester »Slovenske Filhar-
monije«. Tridejanska burka nam
opisuje veselega fanta Maksa Lah-
kača, ki je pisaril svojemu stricu, da
se je oženil, da se mu je rodil sin itd.,
vedno le iz tega vzroka, da je izmol-
vil iz stričevega mošnjička več de-
narja. Nekega lepega dne naznani
stric svoj obisk. Maks pa nima ne
žene, ne otroka, ne gospodinjstva, ne
obiteljskega stanovanja. Izposodi vse
pri svojem prijatelju, slikarju Fricu.
Za tri dni mu bo soprog Klara, Fri-
cove žene sestra, stanovanje Fricovo
pokaže za svoje stanovanje. Fric-
ovega sinčka za svojega sinčka. Stric
res pride. Vrše se razne zmešnjave
in ob koncu izve stric kratkočasno
resnico. Okostje burkino in kdovekaj
močno in tudi hipni domisleki ne dr-
že posebno hvaležno šibkega de-
janja, ki se opleta zdaj v to in zdaj v
ono stran, iskajoč srečnega konca.
Maksa v škripih je igral gosp. Ze-
leznič, in sicer v prvem dejanju prav
živahno, v pravem tempu nemške
veseligrice, v drugem dejanju pa je
nekoliko zaostajal za prvim vtiskom
in to nemara zato, ker ponekod zna-
nje vlog ni bilo toliko, da bi ne ovi-
ralo teka predstave. Frica je pred-
stavljaval gosp. Peček, živahno Klara
pa ga Juvanova, ki je žela dosti
uspeha in smeja. Bogatega strica
Petrovca je igral gosp. Danilo. Ma-
ska in obleka in kretje, vse je bilo v
redu, samo z znanjem vloge ni šlo
tako gladko in brez težav. Obisk ni
bil dober. Občinstvo se je zabavalo,
smejalo in hvaležno aplaudiralo. P.
Umrla je v Novem mestu gospa
Ivana Ramor roj. Peternele, sopro-
ga c. kr. cestnega mojstra. — Po-
greb se je vršil danes popoldne. Spo-
štovani rodbini iskreno sožalje!

Na idrijski državni cesti v stav-
benem okraju Post jna se izvršijo v
letu 1915 sledeče vzdrževalne zgrad-

be: 1. Rekonstrukcija opornih zidov
v km 24/2 in km 24/4—6, preračunje-
na na 4900 K. 2. Rekonstrukcija opor-
nega zida v km 26/4 preračunjena na
5700 K. 3. Rekonstrukcija opornih
zidov v km 29/4 in 30/6 v znesku
1900 K. Za te zgradbe se sprejemajo
pri c. kr. stavbenem vodstvu v Po-
stojni le pismene ponudbe 7. aprila
1915 do 10. ure dopoldan.

Drobne novice. Iz Maribor-
a. Mesto je preskrbelo za prebival-
stvo večje množine moke, riža in
krompirja. Zglasiti se je treba za to
blago v hiši trgovca Korošca na
Magdalenskem trgu. — Iz Celja.
V grmovju okoli nekdanje baron Bru-
ckove hiše so našli otroci odrezan
človeški prst. Odhod je prst, policija
ni mogla dognati. — Iz Celja. Na
nekdanj baron Bruckovem posestvu
se je postavilo zadnje tedne celo vr-
sto lesenih barak. V kak namen bo-
do služile, se še ne ve. — Umrl je v
Arnovžu odvetnik dr. A. Pichler v
lepi starosti 85 let. — Iz Poljčan
poročajo, da se je med postajama
Poljčane in Penikva vnel tovorni voz
jute. Ogenj so najhitrj povzročile iskre
z nasprotne strani prihajajočega vla-
ka. — Iz Maribora. Na koroškem
kolodvoru je povozil vojaški vlak
računskega podčastnika. Bil je pri
priči mrtev.

Zatekel se je foksterier št. 504.
Pes je bel in ima ruiava ušesa. Dobiti
ga je v Gorupovi ulici št. 3., drugo
nadstropje, na desno.

Književnost.

— **»Slov. Sadlar«.** Vsem p. n.
naročnikom »Slov. Sadlarja« vljudo
javljamo, da smo prilogo za 2. in 3.
številko dobili prepoznati in smo mo-
rali list izdati brez nje. Zaostalo po-
dobi bomo priložili prihodnji števil-
ki, ki izide 15. maja.

— **»Tedenske Slike«** prinašajo
v 17. številki zopet zanimivo in ak-
tualno gradivo. Slike se nanašajo na
sedaj tekoče boje v Karpatih, ob
Dukli, v Bukovini, na Ruskem Polj-
skem, na Francoskem in v Dardane-
lah ter v vsaki Albaniji. Med članki
je važen spis zdravnika dr. Ivanovi-
ča o pegasten legarju, zlasti pa je za-
nimiv spis »Pred sto leti«, ki popisuje
vojno na Kranjskem in sploh na
Slovenskem za časa francoske inva-
zije v Napoleonovi dobi. Članek
»Pozdrav ostanek vojne«; pesem
»Slovo« gorenjskega dekleta. Go-
spodinjstvo. Raznoterosti in pregled
minulega tedna bo zanimal vsako-
gar. Končno konstatiramo, da se ro-
man »Žrtve zarote« razvija vedno
živahneje. »Tedenske Slike« so ne-
političen tednik poučno - zabavne
vsebine. Prinaša vedno mnogo slik
in životopisov naših padlih junakov.

— **»Slovenski Trgovski Vest-
nik«** ima v številki 3. sledečo vsebi-
no: 1. Val. Žun: Pregled zakonitih,
zlasti gospodarskih razmer tličjih se
naredb od pričetka vojne. 2. Cesar-
ski ukaz, s katerim se uravnava pro-
met z žitom in mlinjskimi izdelki. 3.
Dr. Viktor Sušnik: Novi avstrijski
konkurzni red. 4. Migljaji pri izvrš-
evanju detaljne trgovine. 5. Raznote-
rosti: Označba prtljage. — Znam-
kovni promet ovojev državnih želez-
nic. — Uradno »razpolovljenje« pi-
semske znamke. — Podraženje spi-
ta. — Dolžnost naznaniti. — Nova
ureditev vojaških dobav. — Zaloge
kož in usnja treba naznaniti. — Pri-
delek avstrijskih premogovnikov v
januarju 1915. — Da se omogoči se-
tev. — Kaj pravi star trgovec. —
Volonter ni trgovski sodrnik. 6.
Letni občni zbor »Zadruga trgovcev
v okolici Celje«. 7. Društvene vesti.

Razne stvari.

* 85. rojstni dan generala plem.
Becka. General infanterije Friderik
pl. Beck, ki je včeraj slavil svoj 85.
rojstni dan, je pri tej priliki prejel
mnogo brzojavnih in pismenih čes-
titk, med temi tudi od prestolona-
slednika nadvojvode Karla Franc Jo-
žefa, vojnega ministra, šefa general-
nega štaba, ministrskega predsedni-
ka, železniškega ministra in drugih.

* **Poljski poslanec Breiter,** ki se
je nahajal do sedaj v Lvovu, je bil
interniran v Tomsku v Sibiriji.

* **Ubila rodbina.** V Lusernu na
Tirolskem je žena ognjičarja Kolarza
ustrelila svoja dva otroke in svojega
moža in potem še sebe. S tem je bilo
konec celi rodbini. Sodi se, da je že-
na, ko je to storila, bila blazna.

* **Ponesrečen čoln.** Iz Carigrada
poročajo: Ko se je sredi 20. t. m.
vračal čoln ameriškega stacionarja
»Skorbion« k svoji v zunanjem pri-
stanišču pri Sali Bazarji zasidrani
ladji, se je prevrnil vsled viharnega
morja. Poveljnik in trije pomorščaki
so utonili.

* **Ženska postrežba v mestu Glo-
gau.** Vojaški zapovednik v mestu
Glogau na Nemškem, je pred krat-
kim prepovedal, da bi v gostilnah
stregle natakarike. Ker pa je nata-

karjev zmanjkalo, je vojaški zapovednik svoj ukaz premenil. Sedaj smejo streči v gostilnah natakariče, ki so več kakor 50 let stare; če hoče kak gostilničar vjeti natakaričo, ki je stara od 30 do 50 let, mora prej prosi posebnega dovoljenja pri vojaškem zapovedniku. Mlajša, kakor 30 let pa sploh ne sme biti nobena natakariča.

*** Vojni vjetniki in prebivalstvo v Rusiji.** »Vossische Ztg.« poroča po »Rječi« o avstrijskih, ogrskih in nemških vojnih vjetnikih v Sibiriji: Razmerje med vjetniki in prebivalstvom je sedaj prav dobro, ker so vjetniki dobri kupci in za prebivalce zelo koristni ljudje. Med njimi je mnogo dobrih rokodelcev, enrgični so in delavni. Odrpili so jedilnice, kavarne in delavnice. Vjeti zdravniki delajo v lazareti. Vojni je daleko in daljava je zmanjšala vojno strast. Zato je razmerje med vjetniki in prebivalstvom izborna. Kot dobre delavce jih visoko cenijo.

*** Šaliv nabor angleških prostovoljcev.** Glasom poročila v kodanjskem listu »Politiken« z dne 9. marca, poroča »New York Journal«, da ima zadnji razglas Angležev, ki vabi k prostovoljnemu vstopu v armado, sledečo vsebino: »V Berlin! Dežela priredi na pomlad turo v Nemčijo za nekatere športnike od osemnajstega do osemtridesetega leta. Vse izdatke za hotele in vozne listke poravnava vlada. Dober lov: Orožje in municijo razdeli dežela zastoni. Cene ture ob Renu. Takojšnja prigrisitev najna, ker se sprejme le omejeno število (en milijon) izletnikov.«

*** Izgredi zaradi draginje v Benetkah.** Dne 18. t. m. je zopet več sto razburjenih ljudi poskusilo naskočiti mestno hišo, da bi protestirali proti druginji živili. Trgovci na Markovem trgu so hitro zaprli svoje prodajalne, ker je razsajajoča in s palicami oborožena množica vse bolj narasčala. Kličoč: »Lačni smo, dajte nam kruha in dela«, je množica razbila kavarniške mize in stole na Markovem trgu in v sosedni pizenjski pivarni ter potolkla okna pri nepazljivih trgovcih. Med policijo in orožniki ter med množico je prišlo do spopadov in je bilo nekaj žensk in nekaj orožnikov ranjenih.

*** Poslanec Neumann umrl.** V Pragi je umrl državni poslanec Josip Neumann v starosti 63 let. Prilpadal je mladočehski stranki. V parlamentu in v javnosti je slovel poslanec Neumann kot eden najodličnejših tehničnih strokovnjakov. Kot tak je postal tudi oficir francoske Akademije in častni doktor češke tehnike. V sled svojega miliga in ljubeznivega značaja je bil pokojni povsod priljubljen, in njegova odkritosrčnost in poštenost mu je pridobila spoštovanje prijateljev in nasprotnikov. Posl. Neumann je mnogo potoval. Poznal je dobro tudi naše kraje in je gojil posebne simpatije do slovenskega naroda. Bodi odličnemu možu časten spomin.

*** Strahote v vojni.** V neki dunajski bolnici leži več poljskih žena, ki so bile pri bojih v Galiciji po šrapnelih težko ranjene. Posebno strašna je usoda dveh žena iz okraja Tarnow. Ti ženi, Ana Klusa in Katarina Fayt iz Glowa, sta se z drugimi prebivalci skrili v jamah, da bi se obvarovali pred šrapneli. Tretji božični dan je streljanje ponehalo in imenovani ženski sta zapustili svoje skrivališče, da bi si preskrbeli živil. Kar naenkrat so zopet zagrmeli topovi in v hišo je priletel šrapnel, ki je Ani Klusi razbil obe roki in desno nogo. Katarino Fayt pa težko poškodoval in ji ubil otroka, ki ga je ravno dojila. Ano Kluso so trikrat operirali, a še je težko bolna in njeno boleost povečuje to, da da ne, kam sta prišla njena otroka in da ne ve, kaj je z njenim možem, ki služi pri vojaki.

*** »Nazaj hodi.«** V »Edinosti« čitamo: V Furlaniji se je to zgodilo. Mož je šel na bojišče in dolgo časa ni bilo nobenega glasu o njem. Slednjič je prišel glas, da ubogo kmečko ženo strašen glas, da je mož padel... Žalovala je in verjela, da počiva on v krvavi zemlji v Galiciji. Mašo so brali za njim, v domači hiši so jokali in tugovali. Čas teče... Neko noč potrkalo nekdo na okno. Kdo je? Ker je trka, gre prestrašena žena k oknu, oglaši se mož, prav njegov glas je. Prestraši se žena in začne kričati: pusti me! pusti me! smo že brali mašo za teboj, — zaprla je okno in se v solzah topila vso noč. Prižupanugatudi niso hoteli poznati, češ, da tisti s takim imenom je mrtev... Drugi dan seveda je bilo veselje, ker je on vstal od smrti. — To v tolažbo onim, ki še vedno čakajo poročil o svojih dragih, doslej pogrešanih.

*** Po bliskovo se je razneslo.** Včasih se čudimo, kako naglo se razširi vest o kakem dogodku. »Po bliskovo se je razneslo« pravimo in niti ne vemo, kako resničen in točen je ta izraz. Kratek račun nam to po-

kaže. Vzemimo, da je bil ob 9. dopoldne odkrit strašen umor. Oni, ki ga je odkril, pove to med 9. in 11. na 10., torej tekom četrte ure trem ljudem: vsak izmed teh pove novico v istem času zopet trem drugim in tako naprej. Krog oseb, ki zvejo novico se razširja torej takole $1 + 3 + 3 + 3 + 9 + 3$ itd. ali korektno matematično napisano $1 + 3 + 3^2 + 3^3 + 3^4 + 3^5$ itd. = po 1 četrt uri izvedo novico 3 ljudje, po 2 četrt urah 9 ljudi, po 3 četrt urah 27 ljudi, po eni uri 81 ljudi, po 19 četrt urah pa že 1.743.392.200 ljudi, to je prilično vse zemeljsko prebivalstvo! Ako se je umor odkril ob 9. dopoldne, bi moral po tem računu ob 11. na 2. popoldne vedeti o njem tudi že zadnji Samo! — v Botokud.

*** Pariz čita.** Pariz ima sedaj tako malo zabav, da je hote ali ne hote moral poseči po skromni zabavi — prišel je čitatelj knjige. Statistika mestnih pariških knjižnic izkazuje znatno zvišanje števila izposojenih knjig. V prvih mesecih vojne, v mesecu avgustu in septembru je bil Pariz zelo razburjen in čitala so se samo dnevna vojna poročila. Število izposojenih knjig je padlo tedaj na 40.000. Meseca januarja pa je narastlo število izposojenih knjig na 112.000; to število je znatno večje, nego je bilo istega meseca l. 1913. in 1914. Od meseca januarja dalje pa to število še raste. Ker Parižanom manjkajo skoraj vse zabave, ker se kavarne in restavracije zapirajo z godaj, mora Parižan preživljati večere doma in si preganjati dolgčas s čitanjem. Največ knjig je bilo izposojenih v knjižnicah v 20. okraju, kjer stanujejo večinoma sami delavci, do čim pa prvi okraj, v katerem prevladujejo akademiki in drugi izobraženci, izkazuje malo povpraševanj po knjigah. Vendar pa se da to dejstvo pojasniti s tem, da imajo izobraženci sami knjige, ki jih ne morajo izposojevati v javnih knjižnicah.

*** Mrtva sezona v Londonu.** Sezona 1915 je za londonsko družbo od pamtveka najdaljša. Kajti sezona pada skupaj z bivanjem kraljevega dvora v glavnem mestu in traja tako dolgo, dokler kraljevska rodbina ne zapusti prestolice. In to se v doglednem času še ne bo zgodilo. Od izbruhavojne se je kraljeva dvojica le za kratek čas pomudila zunaj palače Buckingham. Enkrat se je podala za nekaj časa v Sandringham, nato pa se je kralj Juri za teden dni pomudil pri svojih četah na flandrijskem bojišču. Tudi mornarici je kralj napravil kratek obisk. Toda o kaki londonski sezoni v pravem pomenu besede se kljub navzočnosti kraljeve dvojice ne more govoriti. Potrebne formalitete in funkcije dvora se izvajajo pač čisto normalno, vendar pa so vse zabave pod vtisom resnih vsakodnevnih skrbi. Odpadle so vse družabne prireditve. Ni več veslarskih tekem, ne konjskih dirk, ne vojaških turnirjev. Le tu pa tam se vrši kak konjska tekma, ki pa se nikakor ne da primerjati z bleskom slavnih in krasnih priredb v mirnem času. Kralj se, kakor zatrjuje neki list, dokler bo trajala vojna, ne misli udeležiti niti ene športne prireditve.

*** Odrezana noga.** Znani švedski pisatelj Gustav Hellstroem pripoveduje sledeči pretresljivi dogodek iz francoske bolnišnice. Pride zdravnik. Eleganten zdravnik v beli halji z lakstimi čevlji. Že pri vratih se sliši njegov glas pohvale: »Dobro, sestra, dobro!« — Nato stopi zdravnik v sobo s pozdravom: »Dober dan, vojak! Imamo danes lepo vreme, ali ne?« — »Dober dan, gospod doktor!« se sliši z njegove strani kakor na povelje: »Glejte na levo!« — »No, kako ti je danes?« vpraša zdravnik, pristopivši k ranjencu, staremu dvajset do triindvajset let, ki je ležal pri vratih. Izpod odeje se nato polagoma prikaže noga, debela kakor slonova. Noga ni več njegova, marveč umetna. In zdravnik govori mirno: »Boljša se. Videl boš, nežna bo, gibčna in bela, kakor da bi bila kraljičina.« Ranjenec gleda zdaj zdravnika, zdaj nogo ter odgovarja z nekakim strašljivim nasmehom: »Ali vi v resnici to verjamate, gospod zdravnik?« — »Dovolj, moj sinko! Toda zdaj mi pokaži drugo nogo!« — Dvigne odejo, toda druge noge ni videti. Vidi se samo ostanek,

dolg petnajst centimetrov. »Dvigni jepico!« mu veli zdravnik. In ranjenec je s konca ostanka noge vzel ovoj, kakor se pri pozdravljanju dvigne klubok. — »Sedaj pazi, kaj ti hočem povedati, sinko moj. Nogo so ti zelo slabo odrezali. Rekel si, da se je to dogodilo v vojnem lazaretu pri Arrasu. Preveč imajo tam dela, pa ni čudno, da ne morejo paziti na malenkosti. Razumeš, se kos noge ti moramo odrezati, da ti potem damo umetno nogo.« — Mladenč se ves trese ter začne jokati. »Ne jokaj, sinko!« — »Nikdar več — pogledite moje stopalo in nogo. Toliko sem že pretrpel. Držal sem, da je bilo vse izvršeno in zdaj zopet iznova. In še vedno moram temu ne bo konec!« — »Bodi pameten, sinko. Izprevidi, da take noge, kakor je sedaj, ne moreš imeti. Uverjam te, da bo ta operacija poslednja. Ko se vrneš k svojcem, ti bo vsakdo rekel: »Glej junaka! Sedaj jo zopet pokrij!« In zdravnik se obrne k strežnici: »Jutri!« — »Dobro, gospod zdravnik!« — Ranjenec si obriše solze s široko žuljavo roko. Celo mu je znojno, pogled pa holan. — »Torej jutri?« vpraša jecljaje. — »Jutri, da.« — »Samo da bo konec. Ah, mati, zakaj me niso ubili!«

*** Iz Svetega pisma o vojni.** Eni si dajajo prorokovati o vojni, nje poteku in zlasti nje izidu in dnevu konca od čarovnic, cigank, modrih žen, drugi delajo kriptograme, zopet drugi pa se zatekajo k Svetemu pismu, iz katerega so zlasti odkritja apostola Janeza največji vir prikladnih prorokovanj. Takih prorokovanj je seveda tudi nebroj in celo pisatelj Carlyle se je leta 1848. ukvarjal s takimi prorokovanji. Čudno pa je, da Angleži še niso prišli na 13.—18. poglavje Janezevih odkritij, v katerih bi jasno videli sedanjo zgodovino. Apostol Janez vidi, kako prihaja iz morja neka zver, ki je bila podobna leopardu (leopardov kožuh je v angleškem grbu), nogo je imela kakor medved (Rusija) in gobec kakor lev (Poincaré). In zmag (Japonska) mu je dal moč. In vsi narodi so molili zver in so govorili: »Kdo bi se vojskoval z njo?« In videl sem drugo zver vstajati iz zemlje in dala je z roko malim in velikim znamenje, da ni mogel nobeden kupiti ali prodajati, kdor ni imel znaka (predlogi Amerike glede nevtralne pomorske trgovine). Potem govore poglavja, kako so izlili angeli skledje jeze in kako je padel Babilon mesto ob morju in kako so jokali vsi lastniki ladij in mornarji in govorili: »Gorje, gorje, veliko mesto, v katerem smo obogateli, ki je imelo ladje na morju, in sedaj je v eni uri opustošeno. In svetloba naj ne sije več v tebi.« In Janez poroča nato o triumfu moza, ki sedi na belem konju in oči so mu plamen in na glavi polno kron. »Anglija si torej lahko prorokuje sama. Kdor ljubi horoskopske račune, najde v Janezovem prorokovanju številki 42 in 666. Iz teh dveh števil se da napraviti mnogo ličnih kombinacij. Kdor jih bo našel, bo zadel gotovo pravo. Druga kombinacija se da napraviti po analogiji:

1870

1871

3741

10. 5.

10. maja

ko je bil sklenjen francosko-nemški mir v Frankfurtu. Po tem računu se da izračunati konec vojne tako-le:

1914

1915

3829

11. 11.

11. novembra.)

Brzojavna poročila.

Mir v Dardanelah.

Carigrad, 21. marca. (Kor. ur.) Poročilo agencije »Mills«. Glavni stan javlja: Danes ni zavezniško brodovje poskusilo nobenega napada proti Dardanelam.

Nevaren položaj na Kitajskem.

London, 21. marca. (Kor. urad.) »Daily Telegraph« javlja iz Pekinga: Tu so v velikih skrbih, ker so vladi došle vesti, da je pričakovati resnih

dogodkov, ako se do 25. marca ne doseže sporazum z Japonsko. Če tudi ni gotovo, da bi nastali nemiri in upori, vendar bi evropske vlade dobro storile, da bi bile pripravljene za vse slučaje.

Velika nevihta na severu.

London, 21. marca. (Kor. urad.) Pri zadnjem viharju v noči na minuli petek, ki je divjal ob angleški obali, se je dogodilo zlasti mnogo nesreč na morju. Ladja »Buccaner« je nasedla pri Scroby-Sandu v bližini Jarmoutha in je niso mogli še rešiti. Parnik »Francis« je izginil v bližini Heada. Posadka se je rešila. Ladja »Cacilia«, ki je bila na potu iz Londona v Hull, se je potopila pri Pallingu. Posadko so rešili. Ladja »Nery Nish« se je potopila v bližini Tyneja. Parnik »Siedsrecht« s 3056 tonami, iz Rotterdamja je nasedel v bližini Tyneja. Bati se je, da je parnik izgubljen. Tudi parnik »Deeswing« z 2000 tonami se je najbrž s posadko vred potopil v Kanalu. Našli so namreč več mrtvih trupel posadke tega parnika v bližini Dovra, kakor tudi rešilni čoln in ostanke parnika.

Mehika.

Washington, 20. marca. (Kor. urad.) Agenti Ville trdijo, da je Villa dosegel pri Piedras Negras veliko zmago, s čemer je v tem delu Mehike vlada Carranze pokopana.

Gospodarstvo.

— Dne 1. aprila 1915 zapadli kupon št. 32 4¹/₂ % nih bančnih zadolžnic Češke industrijalne banke izplačeval se bo od 29. t. m. nadalje brez vsakega odbita pri glavni blagajni centrale, kakor tudi pri vseh njenih ekspoziturah in podružnicah.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 16. marca: Fran Novak, sin čevlarskega mojstra, 6 mesecev. Sv. Petra nasip 25. — Ferdinand Jemc, sin sedlarskega pomočnika, 7 mesecev, Knezova ulica 221 v Spodnji Šiški. — Juri Cvetnič, ogrski domobranec pešpolka št. 27., v garnizijski bolnici.

Dne 17. marca: Hedvika Schott, učiteljica, 32 let, Pražakova ulica 3. — Anton Puntar, črnovojnik 97. pešpolka, Zaloška cesta 29.

Dne 18. marca: Jera Fajgelj, kovačeva vdova, 68 let, Trnovska ulica 6. — Karel Schmidt, pešec 17. pešpolka, Zaloška cesta 2.

Dne 19. marca: Josipina Punčoh, kramarjeva hči, 3 dni. Tržaška cesta 27. — Ana Kovač, kontoristova hči, 16 let, Marmontova ulica 18. — Marijana Škerjanc, delavka v tobačni tovarni v pokoju, 66 let, Rimska cesta 2. — Frančiška Pukelstein, gostilničarka, 56 let, Sv. Petra cesta št. 46.

V deželni bolnici.

Dne 16. marca: Josipina Košak, zasebnica, 75 let.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Influenca s svojimi nevarnimi komplikacijami se zopet epidemično pojavlja po vsej Evropi. Naj torej nobeden na tem trpeči ne pozabi, vživati nekaj tednov »Sirolin Roche«, ki je pripoznano zdravilo proti tej bolezni, se dobiva v vsaki lekarni in še prednost prijetnega okusa.

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 305-2. Brodski aralci št. 234 mm.

mesec	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
20.	2. pop.	727.6	4.7	sr. jvzh.	dež.
21.	7. zj.	741.5	-2.5	sr. svzh.	jasno
22.	2. pop.	741.8	5.8	sr. vzh.	"
	9. zv.	741.6	0.9	sr. jvzh.	"
22.	7. zj.	746.6	-4.0	sl. jvzh.	"

Srednja temperatura sobote 3.9°, norin. 4.4°, nedelje 1.4°, norm. 4.6°. Padavina v 24 urah 2.9 mm in 0.0 mm.

Nemehlov. mesečno sobo

z dobro hrano in postrežbo vred, išče gospod.

Ponudbe se prosi: poštni predal 78, Ljubljana.

Potrjim in prežalostnim srcem javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem prežalostno vest, da je naša nepozabna in preljuba soproga, oziroma mati, tačca in teta, gospa

Jvana Ramor roj. Peternel

soproga c. kr. cestnega mojstra

po dolgotrajni in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti, dne 20. marca ob 8 uri zjutraj v 61. letu, mirno zaspala v Gospodu. Pogreb priedge pokojne bo de v nedeljek, dne 22. marca ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšno pokopališče. 747 Sv. maše zadušnice se bodo služile v obh. tukajšnjih cerkvah. Predraga pokojnica se priporoča v blag spomin.

NOVO MESTO, dne 20. marca 1915.

Fran Ramor, c. kr. cestni mojster, soprog. Rudolf, Franc, Viljem, Jan in Makso, sinovi. Viki Ramor roj. Dolenc, sinova. Katarina Janez, nečakinja.

Zahvala.

Za vse mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom boleznj in smrti naše iskreno ljubljene soproge, matere, tete in sestrične, gospe

Frančiške Pukelstein

hišne posestnice

kakor tudi za številno častice spremstvo na zadnji poti nepozabne pokojnice izrekamo vsem najsrčnejšo zahvalo.

V Ljubljani, 22. marca 1915.

740

Žalujoci ostali.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci. Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju lažje je obvarovati se bolezninega zdravit.
2. Osebe s kroničnim kašlom bronkijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vdajšljivi, katerim Sirolin znatno vlehča naduha.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Se dobi vseh lekarnah & K. 4.-

Napredaj se lepa, suha bukova drva.

Polena so dolga po 1 in 2 metra.
Ponudbe pod „Planinski les“
na upravn. »Slov. Naroda«.

Spretna in izvežbana, boljša natakarica

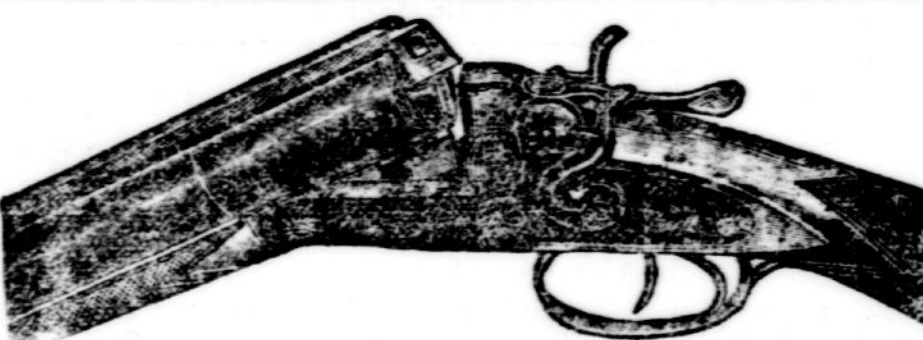
išče službo. Ozira se samo na boljše
hotele ali zelo prometne gostilne. Po-
nudbe se prosijo poslati na upravn.
Slov. Nar. pod „Milena 100/735“.

Učenec

mešano trgovino, iz dobre hiše,
močan in priden, se sprejme pri
Anton Verbič
trgovca, Sevnica ob Savi.

Največja zaloga navadnih do najfiniših
otroških vozičkov
in navadne do najfinišje

žime.
M. Pakič
v Ljubljani.
Neznanim naročnikom se
pošilja s povzetjem.

F. K. KAISER
puškar
LJUBLJANA
Selenburgova ulica št. 6
priporoča svojo bogato
zalogo raznovrstnih pušk, samokresov, lovskih potrebščin
kakor tudi umetelni ogenj po najnižjih cenah.
Popravila pušk, samokresov točno in solidno.
Cenovnik zastoj in poštne prosto.

Odlikovan na razstavi v Radovljici 1. 1904
s častno diplomom in kolajno 1. vrste.

BRINJEVEC

najfinejše vrste, posebno priporočljiv proti kužnim boleznim, se dobi pri
GABRIJELU ERŽENU
Zapuže, pošta Begunje pri Lescah, Kranjsko.
Za pristnost se jamči. 3613 Cene zmerno.

Posteljno
perje
in
puh

v veliki izbiri in po jako nizkih cenah priporoča trdka
A. & E. Skaberné
LJUBLJANA, Mestni trg št. 10.

Priporoča: največjo izbiro slamnikov za dame in deklice

Modni salon Stuchly-Maschke

Ljubljana

Židovska ulica št. 3 Dvorski trg 1.

Solidno blago. Ispostojevanje žalnih klobukov. Priznana nizke cene.

kakor tudi bogato zalogo žalnih klobukov.

AVG. AGNOLA

v Ljubljani, Dunajska cesta 21.

Velika zaloga

steklenine, porcela-
na, svetilk, zrcal,
šip, kozarcev, vrčkov
l. t. d.

Gostilniška in kavarnar-
ska namizna posoda
po najnižjih cenah.

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI
LJUBLJANA, KOMENSKA ULICA 4
SEF. ZDRAVNIK PRIMARIJ DR. FR. DERGANC

Vizitnice

priporoča
Narodna tiskarna.

Ustanovljeno 1845.

Parno barvarstvo

ter kemično čiščenje in
snaženje oblek.

Apretura sukna.

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Selenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

Abiturijent

vojaštine preat, išče primorne
službe.

Ponudbe na upravn. »Slov. Na-
roda« pod „Abiturijent/729“.

ZELOČHA TINKTURA
lekarnarja PICCOLI
v Ljubljani
Krepi želodce, pospešuje dlast in
prebavo ter odprje telesu.

RAZPOŠILJA
PO POVZETJU

1 steklenica 20 vin.

Najbolj zanimiv in najboljši slov. ilustrirani tednik so:

ki priobčujo vsak teden mnogo zanimivih slik z bošiš in o drugih važnih aktualnih
domaćih in tujih dogodkih, ter obilo zanimivega čtiva: pesmi, povesti, jako zanimiv, len
detektivski roman, poučne članke in črtice iz gospodinjstva, zdravstva, vzgojeslovja,
tehnike in sploh vseh strok poljudnega znanstva

»TEDENSKA SLIKE« so nepolitichen in nestrarski ilustrirani tednik, ki je posvečen
le zabavi in pouku

»TEDENSKA SLIKE« bi naj imela naročena vsaka rodbina, vsaka gostilna, kavarna,
brivnica, vsako društvo itd. Zahtevajte »TEDENSKA SLIKE« povsod in pridobivajte naročnikov.

»TEDENSKA SLIKE« stanejo četrt leta K 2.50, pol leta K 5.— in celo leto K 10.—.

Naročniki dobe kot nagrade velik ilustrirani koledar, slike Prešerna, Jurčiča, Gregorčiča
in Askerca ter tudi lepe zanimive knjige. Naročite si »TEDENSKA SLIKE« takoj! Novi
naročniki dobe še vse letošnje številke.

Pošljite nam svoj naslov in pošljemo Vam 1 številko »TEDENSKA SLIKE« brez-
plačno in poštne prosto na ogled.

394

Upravništvo lista „TEDENSKA SLIKE“
Ljubljana, Franciškanska ulica 10 L.

C. kr. avstrijske državne železnice.

VOZNI RED

Izveček z veljavnostjo od 1. septembra 1914.

Z veljavnostjo od 1. septembra 1914 bodo vozili do preklica v okraju
tukajšnjega ravnateljstva s odaj navedeni vlaki po od 1. maja 1914 veljavnem
poletnem voznem redu. Teh vlakov se lahko poslužujejo vsi civilni potniki
brez prisilnega legitimiranja.

Civilni potniki, ki se peljejo v Pulj, morajo imeti legitimacijo od
C. i. kr. poveljstva vojne luke v Pulj.

ODHOD iz Ljubljane glavnih kolodvor,
samo osebnih vlaki:

6-00 zjutraj v Kranj (Tržič), Jesenice, v
Tržič.

8-05 dopoldne v Grosuplje (Kočevje),
Trebne (St. Janž), Novo mesto, (Straža-
Toplice), Buhjarci.

11-30 dopoldne v Kranj, Jesenice, Tržič.
12-52 popoldne v Grosuplje, Trebnje,
Novo mesto (Straža-Toplice), Buhjarci.

6-30 zvečer v Kranj, Tržič, Jesenice, Ce-
lovce, Salzburg na Dunaj.

6-35 zvečer v Grosuplje (Kočevje), Treb-
nje, Novo mesto, Buhjarci.

PRINOD v Ljubljano glavnih kolodvor,
osebnih vlaki:

7-35 dopoldne iz Jesenic, Kranja (Tržiča).
8-56 dopoldne iz Novega mesta, Treb-
njega (St. Janža), Grosuplja (Kočevja).

11-15 dopoldne iz Trbiža, Jesenic, Kranja
2-35 popoldne iz Buhjarcev, Novega
mesta (Straža-Toplice), Trebnjega, Grosuplja
8-20 ponoči iz Trbiža, Jesenic, Kranja,
(Tržiča).

9-23 ponoči iz Novega mesta, Straže-
Toplice, Trebnjega (St. Janža), Grosuplja,
(Kočevja).

Kamniška železnica.
ODHOD z državnega kolodvora v Kamnik
z mešanimi vlaki

7-40 dopoldne, 2-30 popoldne in ob
7-15 zvečer.

PRINOD iz Kamnika v Ljubljano ob
6-42 zjutraj, 11-00 dopoldne in ob
6-15 zvečer.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

JADRANSKA BANKA podružnica v Ljubljani.

Centrala v Trstu. Podružnice na Dunaju, v Dubrovniku, Kotoru, Metkoviću, Opatiji, Splitu, Šibeniku, Zadru.

„Živahna zveza z Ameriko.“

Delniška glavica K 8.000.000.

Nakazila v Ameriko in akreditivi.

Sprejema nove vloge s katerimi se zamore vedno razpolagati,
brez ozira na določbe moratorija ter jih obrestuje po čistih

4 1/2 0/0